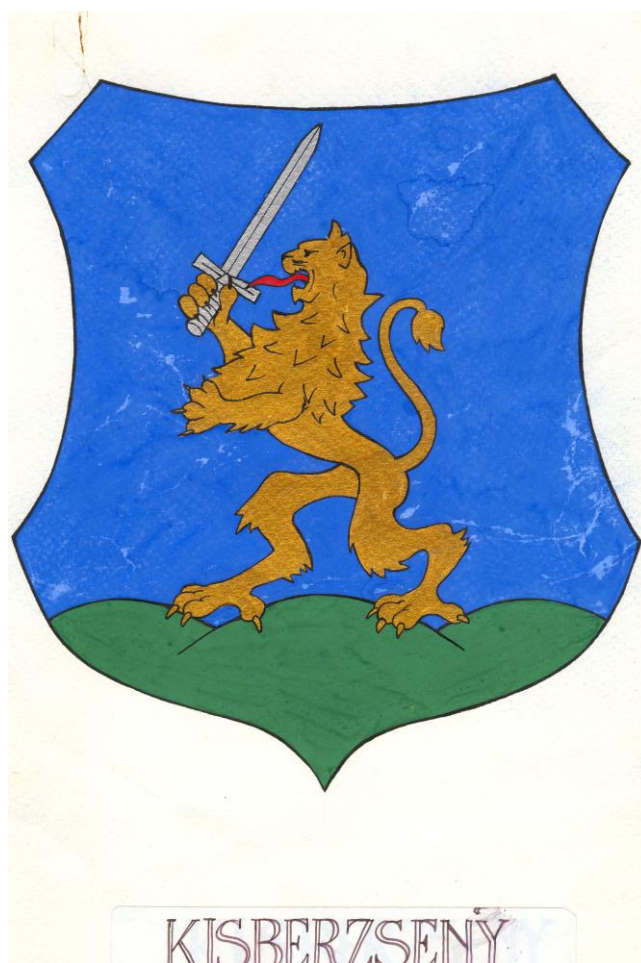

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kisberzsény Község Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	4
Bevezetés	4
A település bemutatása	4
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	34
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	44
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	49
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	58
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	59
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	60
1. A HEP IT részletei	60
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	60
A beavatkozások megvalósítói	60
Jövőképünk	
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	61
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	66
3. Megvalósítás	69
A megvalósítás előkészítése	69
A megvalósítás folyamata	69
Monitoring és visszacsatolás	70
Nyilvánosság	71
Érvényesülés, módosítás	72
4. Elfogadás módja és dátuma	73

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Kisberzsény Község Önkormányzata** Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kisberzsény község hivatalos oklevelekben 1488-tól szerepel.

Lakói egyetlen nemesek és parasztok voltak. Legnagyobb lélekszáma 1857-ben 431 fő, azóta állandóan fogyatkozik.

Megélhetési bázisát az agrártermelés jelentette. A lakosság 1774-ben saját költségén épített imaházat, mivel temploma nem volt. Mint leányegyház Tüskevárhoz tartozott.

Iskolájáról és rektoráról 1771-ben írtak először.

Villanya már 1945 előtt is volt. a művelődési házat 1959-61 között építették. Orvosi rendelőt, tűzoltószertárt, könyvtárt alakítottak ki.

Korszerű vegyes- és italboltot építettek.

Legközelebbi vasútállomás Karakószörcsökön található.

A tanácsválasztások előtt közigazgatásilag a tüskevári körjegyzőséghez tartozott.

1969. július 1-től a tüskevári községi közös tanács társközsége.

1977-től a tüskevári községi közös tanácsot a somlónásárhelyi községi közös tanácshoz csatolták. A községnek társközségi szerep jutott. Ezen időszak alatt új létesítménnyel nem gyarapodott a község.

1990. november 1-től Tüskevár és Apácatorna községekkel, Tüskevár székhellyel alakítottak körjegyzőséget, melyhez 2010. januártól Kispirit és Nagypirit Önkormányzata is csatlakozott.

2013. január 1-től pedig 9 településsel – Tüskevár, Apácatorna, Kisberzsény, Nagypirit, Kispirit, Iszkáz, Kiscsősz, Kolontár, Pusztamiske - közösen megalakították a Tüskevári Közös Önkormányzati

Hivatal, melyhez 2015. január 1. napjától újabb 4 település – Nagyalásony, Dabrony, Somlóvecse, Vid - csatlakozott. A Közös Hivatal székhelye: Tüskevár.

1991. január 1-től jelentős fejlődést él meg a község

- Egészséges ivóvizet kapott 1991 évben.
- Az összes belterületi, önkormányzati út és járda aszfaltburkolatot kapott.
- Új buszváró és buszforduló, valamint mini gázcseretelep építésére került sor.
- A telefonprogram és a gázhálózat kiépítése befejeződött.

Az önkormányzat visszavásárolta a termelőszövetkezettől a 2 lakásos ingatlanát, amelyben orvosi rendelőt, könyvtárat és hivatali helyiséget alakítottak ki.

A község hagyományos ünnepe a Szt.Mihályi búcsú.

A község nemzetközi kapcsolattal nem rendelkezik.

Általános Iskola és óvoda a községben nincs, a gyerekek Tüskevárra járnak iskolába, óvodába.

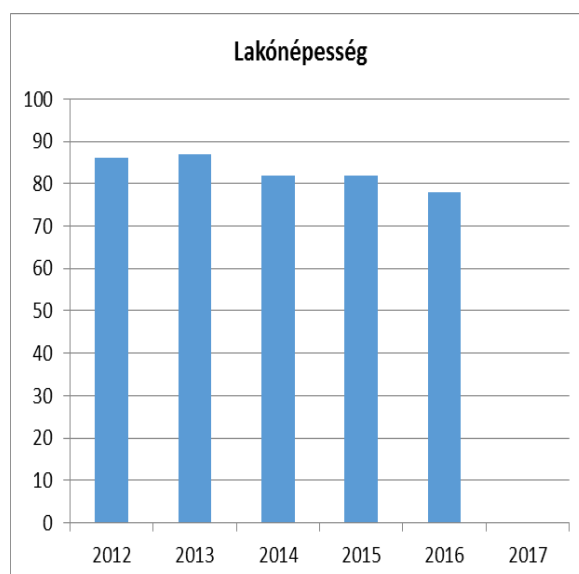
A közüzemi vízellátást a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.-n keresztül biztosítják a település lakossága számára. Az áramszolgáltatást és a gázszolgáltatást az E.ON. biztosítja, telefonhálózattal ellátott a lakosság. A mobilhálózatok elérhetők, a televíziós csatornák biztosítását műholdon keresztül sugárzó cégek lehetővé teszik, internet hozzáférése kb. a lakosság 60 %-nak van.

Népesség alakulása:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	86	bázis év
2013	87	101,2%
2014	82	94,3%
2015	82	100,0%
2016	78	95,1%
2017	na.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

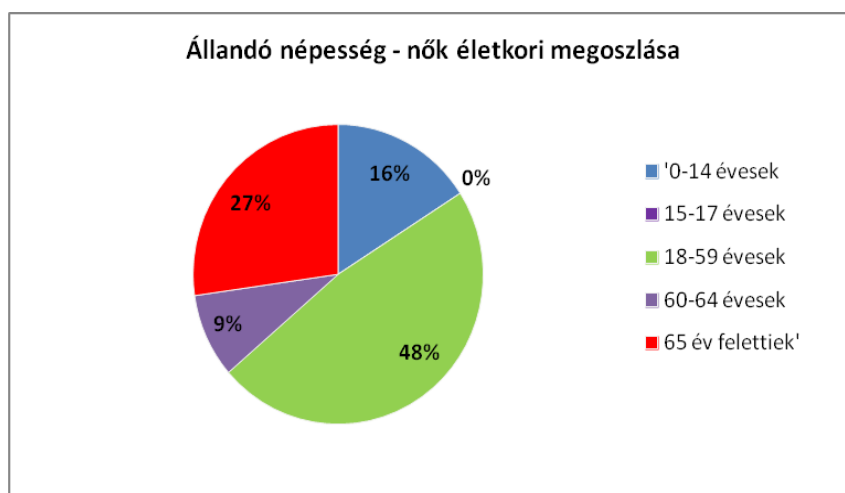
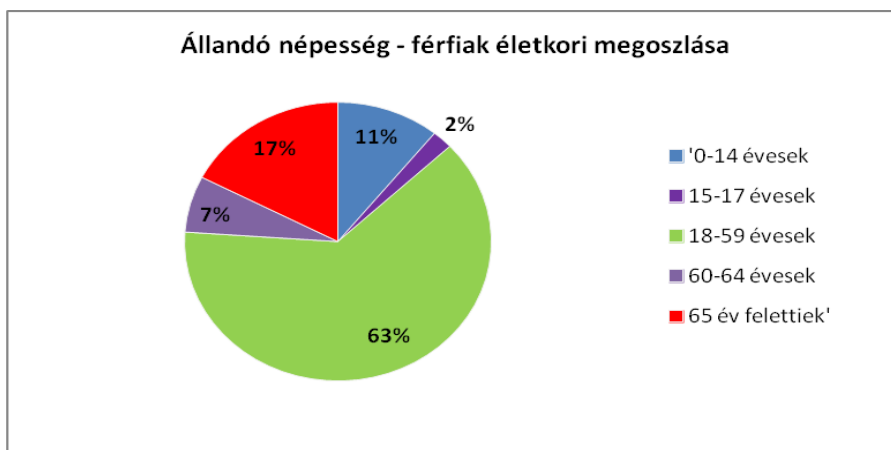

A Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (továbbiakban:TEIR) adatbázisából kivett adatok a lakónéesség számát mutatják, a bejelentett lakosok száma 2017. december 31-én 96 fő.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	46	44	90	51,11%	48,89%
0-2 évesek			1	2,17%	
0-14 éves	5	7	12	5,56%	7,78%
15-17 éves	1	0	1	1,11%	0,00%
18-59 éves	29	21	50	32,22%	23,33%
60-64 éves	3	4	7	3,33%	4,44%
65 év feletti	8	12	20	8,89%	13,33%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

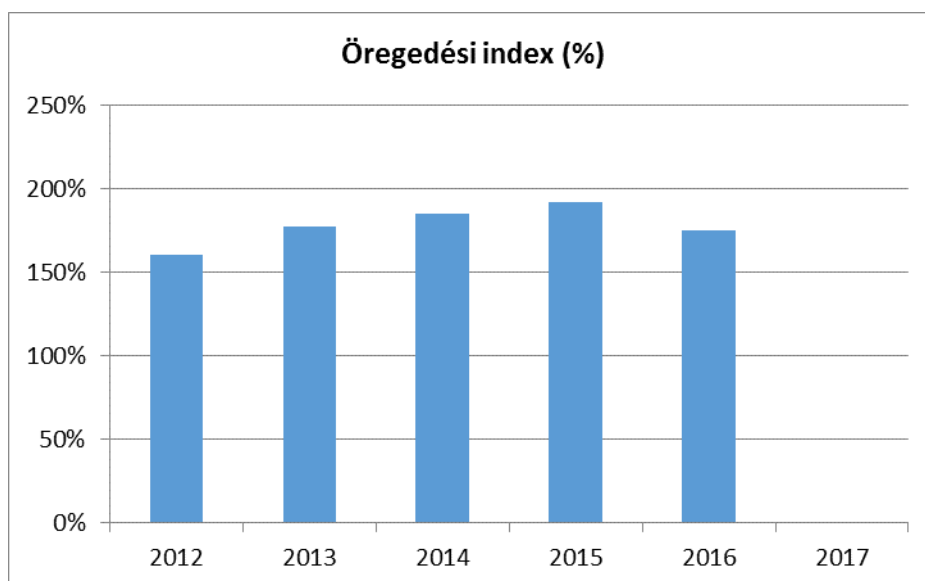
Az aktív korú lakosság aránya a lakosság kb 48-65 %-át teszi ki. Az inaktív lakosság aránya, amelyet jórészt az alacsony összegű nyugdíjból élő – öregségében magára maradt – idős korosztály és a többszörösen hátrányos helyzetű – segélyekből élő – családok alkotnak, az országos átlaghoz képest nem jellemző.

A 18-59 év közötti lakosok száma, akár férfiak, akár nők tekintetében a legmagasabb, míg a 65 év feletti lakosok száma 17-27 % között található. A számadatokból is kitűnik, hogy jóval több az egyedül élő idős nő, mint férfi. Ez megegyezik az országosan jellemző adatokkal.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	24	15	160,00%
2013	23	13	176,92%
2014	24	13	184,62%
2015	23	12	191,67%
2016	21	12	175,00%
2017	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

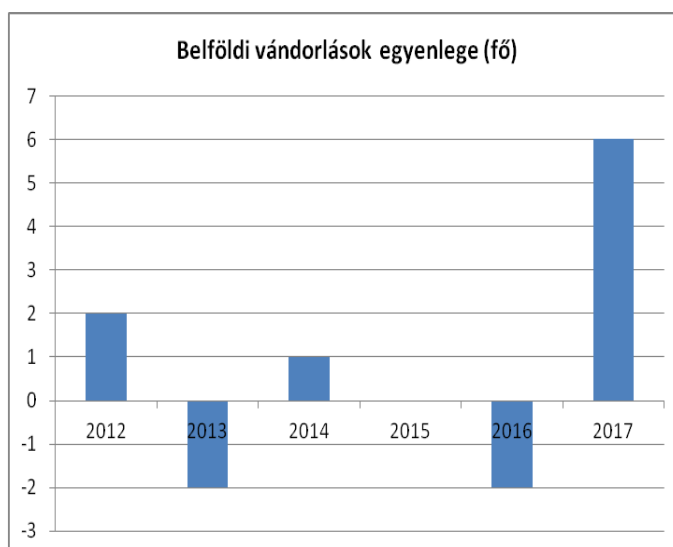

Az öregedési index táblázat alapján az látható, hogy a vizsgált időszakban nem változott az idősek és a 14. év kor alattiak közötti különbség a 14 éves kor alattiak száma

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	2	0	2	19
2013	0	2	-2	-20
2014	2	1	1	10,1
2015	1	1	0	0
2016	2	4	-2	-21,74
2017	9	3	6	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

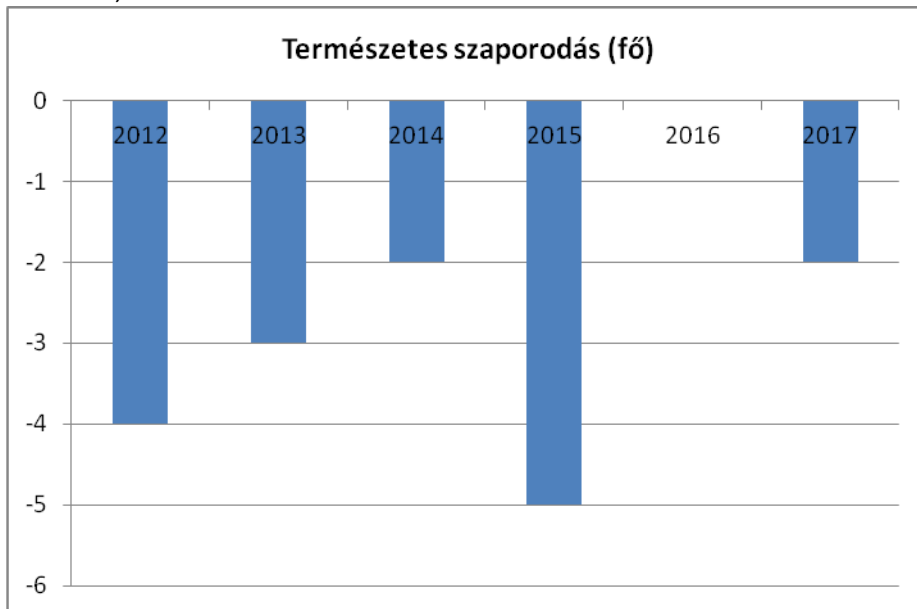

Az elmúlt öt év távlatában Kisberzsenyben nem volt jellemző az elvándorlás.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élvezületek száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	0	4	-4
2013	0	3	-3
2014	0	2	-2
2015	0	5	-5
2016	2	2	0
2017	0	2	-2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A statisztikai adatok arra világítanak rá, hogy jellemzően magasabb településünkön a halálozások száma mint a születéseké.

Értékeink, küldetésünk

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésével a település szeretne előretekintően gondolkodni Kisberzseny helyzetét és a hátrányos helyzetű csoportokat illetően. Célunk, hogy minden lakó számára elérhetőek legyenek a közszolgáltatások, biztosítsuk a mélyszegénységben élők és romák, az idősek, a nők, a gyermekek, valamint a fogyatékkal élők számára az esélyegyenlőséget az élet különböző területein. A célcsoportok körében fellelhető problémák elemzésével közelebb kerülünk a rejtett problémákhoz,

melynek megoldását az intézkedési terv tartalmazza. A terv elkészítése segíti a település vezetését, hogy tudatosan törekedjen a hátrányos helyzetű csoportok problémáinak megoldására és aktívan vegyen részt az ezzel kapcsolatos jövőbeni tervek kidolgozásában.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kisberzsény település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

Az EU 2020 stratégia

Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából

meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

2015. március 1. naptól módosultak a Szocvtv. által szabályozott szociális feladat- és hatáskörök, így a helyi önkormányzat képviselő-testülete által biztosítható ellátások is. Módosult a lakásfenntartási támogatás, méltányossági ápolási díj, a méltányossági közgyógyellátás, valamint az önkormányzati segély megállapítására vonatkozó szabályozás, és 2015. március 1. napjától ezek összevonásával bevezetésre került a *települési támogatás*, melynek biztosítása az önkormányzat feladata saját költségvetése terhére. Ezzel összefüggésben az önkormányzat képviselő-testülete megalkotta „ a szociális juttatások rendszeréről „ szóló - 2/2015. (II.27.) számú - rendeletét. Ezt követően az új önkormányzati rendelet szabályai szerint a képviselő-testület *települési támogatást* nyújthat a szociálisan rászoruló személynek:

1. a *lakhatáshoz kapcsolódó kiadások* viseléséhez,
2. továbbá a *rendkívüli élethelyzetbe került, létfenntartási gonddal küzdő személyek* részére (akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező, többletkiadások –így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához stb... kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak).

A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. E rendelet szabályozza:

- a települési támogatás nyújtását
- a rendkívüli települési támogatás nyújtását
- a köztemetést

- támogatást Idősek Világnapja alkalmából
- óvodáztatás, illetve iskoláztatás költségeihez történő hozzájárulást,
- tanulóbérlet vásárlási támogatást,
- tankönyv vásárlást támogatást,
- babakelengye támogatást

2015. március 1. naptól hatályba lépett új szabályozás következtében a családok már nem csak gyermekeikre tekintettel, hanem a szülő élethelyzetét is figyelembe véve részesülhetnek támogatásban.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Költségvetési rendelet – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (1) bekezdése értelmében a jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek.

Évről évre egyre kevesebb anyagi lehetősége van a településnek arra, hogy éves költségvetési rendeletébe olyan kiadásokat tervezzen, mellyel csökkenthetné a nagyvárostól távoli kistélepülés adta hátrányokat

Évről évre egyre kevesebb anyagi lehetősége van a településnek arra, hogy éves költségvetési koncepciójába olyan kiadásokat tervezzen, mellyel csökkenthetné a nagyvárostól távoli kistélepülés adta hátrányokat

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

Önkormányzatunk fenti koncepciókkal, tervekkel rendelkezik.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kisberzsény tagja a Devecseri Hétvégi Háziorvosi Ügyeletet Ellátó Társulásnak, valamint szintén devecseri székhelyű Somlókörnyéki Többcélú Kistérségi Társulásnak, mely a belső ellenőrzési feladatokat is ellátja, valamint a Túskevári Óvodafenntartó Társulásnak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az adatgyűjtést a TEIR rendszerből, a KSH-TSTART adatbázisából, illetve az önkormányzatnál meg lévő adatokból helyi információk alapján végeztük. A TEIR adatbázisán kívül a felhasználható adatokat az iskola, óvoda, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, védőnő, orvos, könyvtár és művelődési ház, a közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai biztosították. Térségi szinten kaptunk információt a területileg illetékes munkaügyi kirendeltség adatbázisából is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értik a szakemberek, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység nemcsak új fogalom, hanem viszonylag újkeletű jelenség is az emberiség történelmében, hiszen a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 46 000 forint havi jövedelmet jelent. A fogalmak, mint látható, nem azonos élethelyzetet fednek, általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 67 000 forintos havi jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35%-át teszi ki, köztük 850 000 gyermek. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimálnyugdíj 28 000 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg. A szegénység, mint szó a szocializmus időszakában tiltott fogalom volt, helyét a „hátrányos helyzetű” és „halmazottan hátrányos helyzetű” kifejezések vették át.

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Ezekben a térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb. Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bőrszín függő. Bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része cigány származású.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (továbbiakban LHH kistérség) területével

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 4. § (1) bekezdése értelmében a **jövedelem** az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a Szjtv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény vagy az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt – jövedelemként figyelembe nem vett – összeg, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során közfoglalkoztatást szervez, figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását, döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit, az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt-v. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §. Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

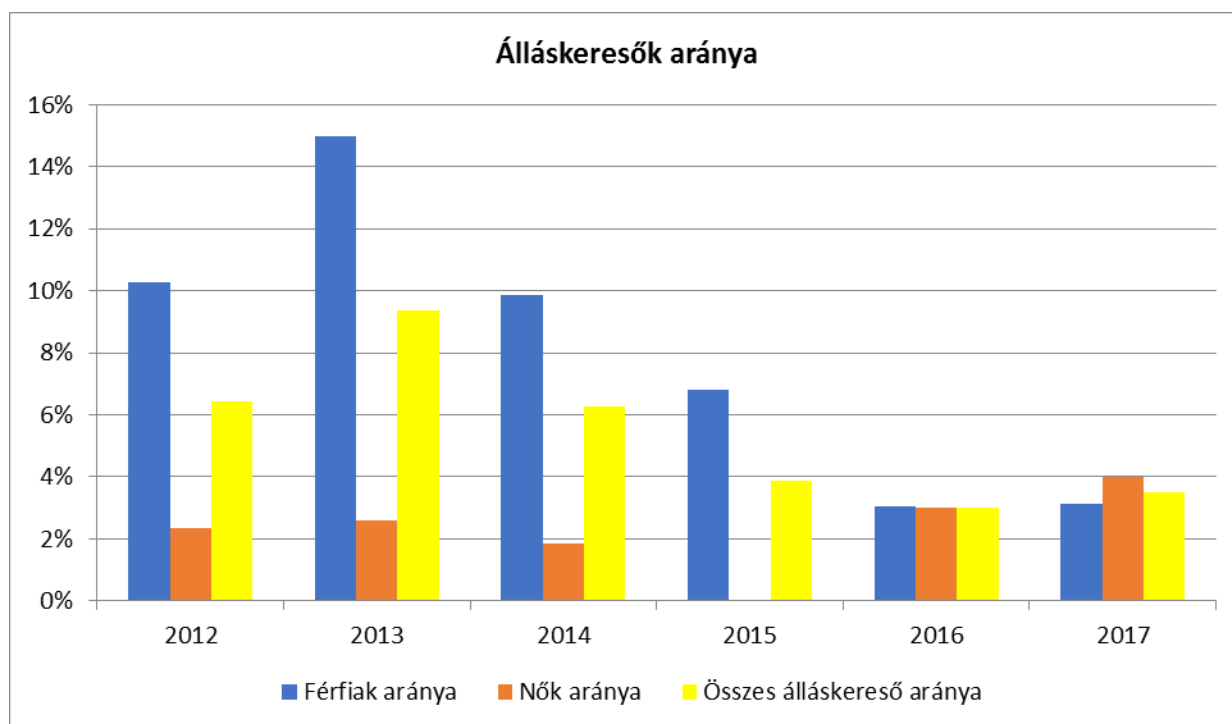
A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az

elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	34	32	66	3,5	10,3%	0,75	2,3%	4	6,4%
2013	35	29	64	5,25	15,0%	0,75	2,6%	6	9,4%
2014	33	27	60	3,25	9,8%	0,5	1,9%	4	6,3%
2015	33	25	58	2,25	6,8%	0	0,0%	2	3,9%
2016	33	25	58	1	3,0%	0,75	3,0%	2	3,0%
2017	32	25	57	1	3,1%	1	4,0%	2	3,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településre vonatkozóan megállapítható a fenti adatok alapján az, ami országos viszonylatban is jellemző, hogy az évek során folyamatosan csökkent az álláskeresők száma. Megfigyelhető ezen időszak alatt, hogy a nyilvántartott álláskereső férfiak aránya 10,3 %-ról 3,1 %-ra csökkent, míg a nők aránya 2,3 %-ról 4,0 %-ra nőtt. A csökkenés oka a közeli városokban a munkahelyteremtés, a munkahelyek növekvő száma, és a közcélú foglalkoztatás nagymértékű kiszélesítése volt.

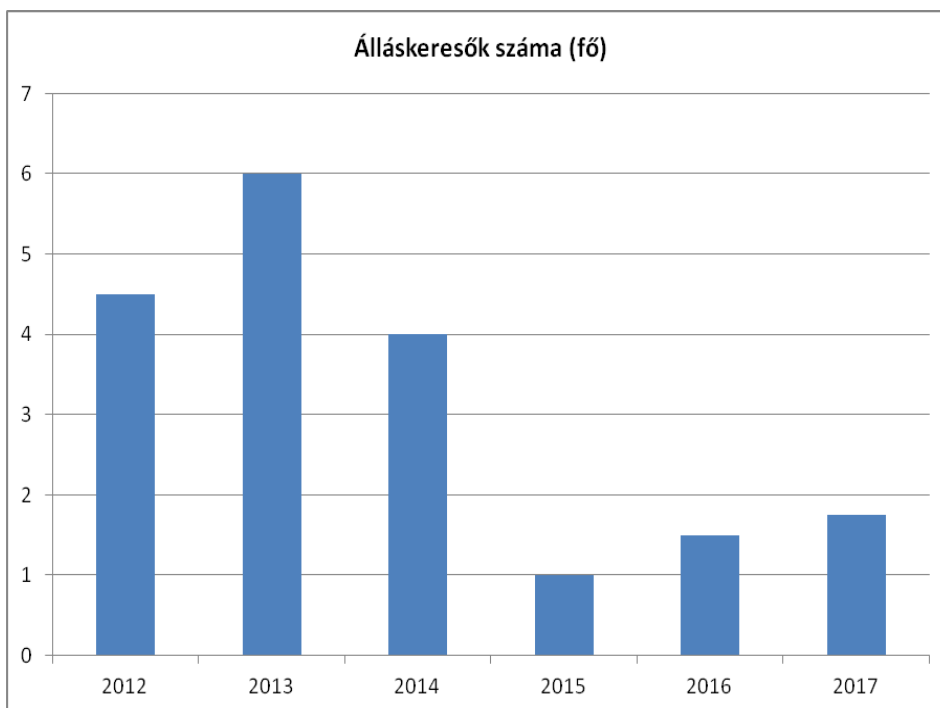
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		5	6	4	1	2	2
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0	0	0,5	0,5	0,25	0
	%	0,0%	0,0%	12,5%	50,0%	16,7%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	0	1	0,5	0,25	0,5	0,5
	%	0,0%	16,7%	12,5%	25,0%	33,3%	28,6%
25-29 év (TS 1004)	Fő	0	0,5	0	0	0	0
	%	0,0%	8,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	0,25	0	0	0	0	0
	%	5,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
35-39 év (TS 1006)	Fő	0,25	0,25	0	0	0,5	0,25
	%	5,6%	4,2%	0,0%	0,0%	33,3%	14,3%
40-44 év (TS 1007)	Fő	1,25	1,25	1,5	0,25	0	0
	%	27,8%	20,8%	37,5%	25,0%	0,0%	0,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	2,5	1,5	0,25	0	0	0,5
	%	55,6%	25,0%	6,3%	0,0%	0,0%	28,6%
50-54 év (TS 1009)	Fő	0,25	1,5	1,25	0	0,25	0,5
	%	5,6%	25,0%	31,3%	0,0%	16,7%	28,6%
55-59 év (TS 1010)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

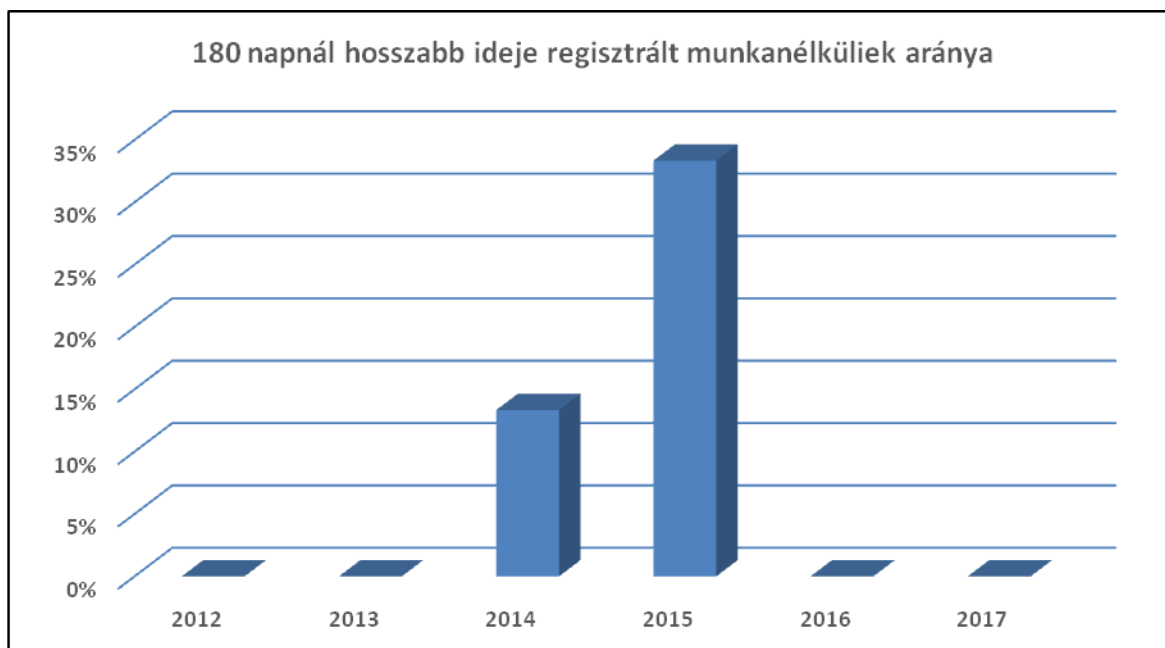
A fenti táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az elmúlt 5 év adatait vizsgálva a nyilvántartott álláskeresők száma jelentősen csökkent

Előnyt jelent a munkahelyek megközelíthetőségének egyszerűsége, valamint a céges buszjáratok megnövekedett száma.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	13,33	1	0	1	100,0%	0,0%
2015	33,33	2	2	4	50,0%	50,0%
2016	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ez a táblázat a munkanélküliség és a tartós munkanélküliség évek alatt való elmélyülésének százalékos megoszlását mutatja. A számadatok szerint az évek alatt csökkent a tartós munkanélküliek száma. Kivétel ez alól, a 2015-ös év volt, amikor emelkedett a tartós, 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli nők és férfiak aránya is. 2016-2017. évben nem volt regisztrált munkanélküli.

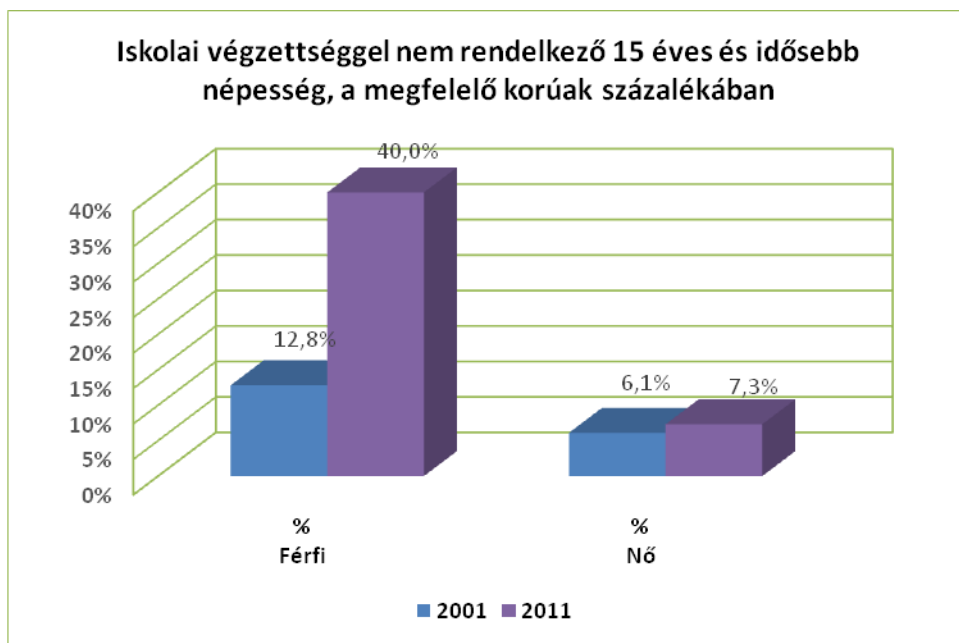
A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma minimálisnak mondható. Ez az adat alátámasztja azt a fentiekben megfogalmazott feltevésünket, miszerint a munkalehetőségek hiányában sokan közülük a nagyobb városokba, külföldre költöznek a jobb munkalehetőségek reményében.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	87,2%	93,9%	12,8%	6,1%
2011	60,0%	92,7%	40,0%	7,3%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A KSH 2011. évi népszámlálási adatainak, a népesség iskolai végzettség szerinti megoszlásának alakulásáról szóló beszámolójából idézettek alapján Veszprém megye vonatkozásában az alábbiakat mondhatjuk el.

Veszprém megye népességének iskolázottsági színvonala az elmúlt évtizedekben jelentősen nőtt. Emelkedett a középfokú és felsőfokú végzettségűek népéségen belüli aránya, és egyre kevesebben vannak, akik alapfokú végzettséggel sem rendelkeznek. Az iskolázatlan nők aránya 2001-ig minden népszámláláskor meghaladta a férfiakét, 2011-re ez a különbség a nemek között eltűnt. A 15 éves és idősebb népesség 27 százalékának legfeljebb általános iskolai 26 százalékának szakmai oklevéllel egybekötött középfokú, 28 százalékának érettségi bizonyítvány, 14 százalékának pedig felsőfokú volt a legmagasabb végzettsége. Mindössze 4,4 százaléknyian vannak, akik az általános iskolát sem végezték el.

Szembetűnőek a korosztályi különbségek: a 75 éves és idősebbek között az általános iskolát végzettek aránya nem éri el a 70 százalékot, a 15-19 éveseknél ez az arány közel 97 százalék. A legidősebb korosztálynál jelentős a különbség a nemek között: a férfiak 83, a nők 63 százaléka rendelkezik alapfokú iskolai végzettséggel. 2011 októberében a 18 évesek és idősebbek 44 százaléka, közel 128 ezer fő jelölte meg iskolai végzettségének a középiskolai érettségi bizonyítványt. Az érettségizett nők 47 százalékot, a férfiak 41 százalékot képviseltek a megfelelő nemű és korú népességben.

Veszprém megyében 80 ezren (közülük 51 ezren férfiak) rendelkeztek érettségit nem, de szakmai oklevelet adó középfokú iskolai végzettséggel. Az elmúlt ötven évben a felsőfokú végzettségűek száma megtízszereződött az ezredfordulót követően.

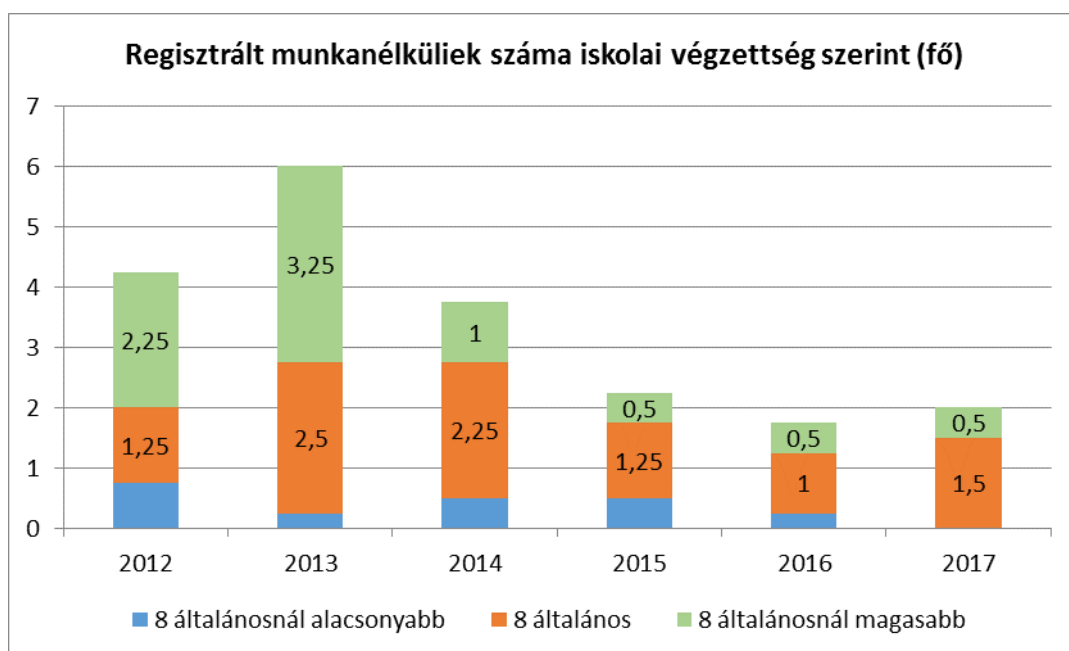
A települési adatokat tartalmazó táblázat szerint 8 általánosnál kevesebb iskolai végzettséggel 2014-2017 között nem volt regisztrált munkanélküli. Az általános iskolai végzettséggel, illetve a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező álláskereső számok folyamatos csökkenést mutat.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskereső száma összesen	Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint

	Fő	8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	4	0,75	17,6%	1,25	29,4%	2,25	52,9%
2013	6	0,25	4,2%	2,5	41,7%	3,25	54,2%
2014	4	0,5	13,3%	2,25	60,0%	1	26,7%
2015	2	0,5	22,2%	1,25	55,6%	0,5	22,2%
2016	2	0,25	14,3%	1	57,1%	0,5	28,6%
2017	2	0	0,0%	1,5	75,0%	0,5	25,0%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Veszprém megye népességének iskolázottsági színvonala az elmúlt évtizedekben jelentősen nőtt. Emelkedett a középfokú és felsőfokú végzettségűek népéségen belüli aránya, és egyre kevesebben vannak, akik alapfokú végzettséggel sem rendelkeznek. Az iskolázatlan nők aránya 2001-ig minden népszámláláskor meghaladta a férfiakét, 2011-re ez a különbség a nemek között eltűnt. A 15 éves és idősebb népesség 27 százalékának legfeljebb általános iskolai 26 százalékának szakmai oklevéllel egybekötött középfokú, 28 százalékának érettségi bizonyítvány, 14 százalékának pedig felsőfokú volt a legmagasabb végzettsége. Mindössze 4,4 százaléknyan vannak, akik az általános iskolát sem végezték el.

Szembetűnők a korosztályi különbségek: a 75 éves és idősebbek között az általános iskolát végzettek aránya nem éri el a 70 százalékot, a 15-19 éveseknél ez az arány közel 97 százalék. A legidősebb korosztálynál jelentős a különbség a nemek között: a férfiak 83, a nők 63 százaléka rendelkezik alapfokú iskolai végzettséggel. 2011 októberében a 18 évesek és idősebbek 44 százaléka, közel 128 ezer fő jelölte meg iskolai végzettségének a középiskolai érettségi bizonyítványt. Az érettségizett nők 47 százalékot, a férfiak 41 százalékot képviseltek a megfelelő nemű és korú népességben.

Veszprém megyében 80 ezren (közülük 51 ezren férfiak) rendelkeztek érettségit nem, de szakmai oklevelet adó középfokú iskolai végzettséggel. Az elmúlt ötven évben a felsőfokú végzettségűek száma megtízszereződött az ezredfordulót követően.

Az általános iskolai végzettséggel, illetve a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező álláskereső száma is folyamatos csökkenést mutat.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2012	na	na	
2013	na	na	
2014	na	na	
2015	na	na	
2016	na	na	
2017	na	na	

Nincs tudomásunk arról, hogy a felnőtt oktatás nyújtotta lehetőségekkel hányan éltek a településünkön a vizsgált időszakban. Tapasztalatunk az, hogy idősebb, még aktív korú lakosság tanulás iránti motivációja nem megfelelő.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012		na		na		na	
2013		na		na		na	
2014		na		na		na	
2015		na		na		na	
2016		na		na		na	
2017		na		na		na	

Szintén nem rendelkezünk e tekintetben adatokkal.

c) közfoglalkoztatás

Azok a munkavállalók, akik nem tudtak, vagy nem akartak távolabbi településeken munkát vállalni, azok próbálták meg élni a közcélú foglalkoztatás lehetőségével. A közfoglalkoztatottak aránya a település aktív korú lakosságához képest alacsony.

Kisberzsényben a közfoglalkoztatottak száma 2016-2017. évben 3-4 fő.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Kisberzsényből viszonylag jól megközelíthetők a közeli települések, városok, mivel naponta 6 buszjárat indul a járási székhely és Ajka felé, valamint egyre több a céges munkásjárat, így a munkába járás megoldott.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az önálló egzisztencia megteremtése, illetve ennek nehézsége főképp a fiatal felnőttek esetében vált kardinális kérdéssé. Ők az a korcsoport, akik egyre később állnak munkába, melynek következtében csökken a tervezhető karrier-útvonalak stabilitása, ugyanakkor későbbre tolódik az az átlagéletkor, amikor családot alapítanak, vagy saját lakást vásárolnak. Ennek következtében a társadalomtudományokban megjelent egy új fogalom a posztadolencia. Ez egy olyan-a fiataikor és a felnőttkor közé beékelődő- életszakaszra utal, amelybe azok tartoznak, akik „a felnőtté válás legtöbb pszichológiai kritériumának megfelelnek, de nem elégítik ki a szociológiai követelményeket”, azaz a szükséges gazdasági alapok nélkül lépik át a felnőttkor küszöbét.

A fiatalok elhelyezkedési esélyeit növelő programok a területileg illetékes munkaügyi kirendeltség közvetítésével érhetőek el. Azonban elmondhatjuk, hogy fiataljaink között nem jellemző, hogy ezzel a lehetőséggel élnek. Inkább távolabbi nagyobb városokban, vagy külföldön próbálnak munkát találni.

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon részvevő fiatalok száma

A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon részvevő fiatalok számára

A fentiekben leírtakra hivatkozva elmondhatjuk, hogy a fiatalok elhelyezkedési esélye a településen nem megoldott, települési szinten semmilyen program nem segíti őket ebben. Úgy véljük, hogy a település mindent megtesz annak érdekében, hogy segítse a fiatalokat, azonban lehetőségeink sajnos nagyon behatároltak.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon részvevő fiatalok számára vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A második legnagyobb létszámú hazai nemzetiség Veszprém megyében a cigányság. 5,3 ezer fő vallotta, hogy a cigány nemzetiséghez tartozik, ez több mint kétszerese 2001. évi létszámuknak. Arányuk a megyében élő hazai nemzetiségek körében így 24 százalékról 29 százalékra emelkedett, jelenleg Veszprém megye népességének 1,5 százalékát adják, szemben a 2001. évi 0,7 százalékkal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrány a több műszakos rendben való elhelyezkedésből adódó nehézség, mely elsősorban a kisgyermekes édesanyák körében okoz problémát, mivel a településen nincs a gyermekek felügyeletét

és ellátását biztosító bölcsőde, óvoda. A gyermekek felügyeletének megoldására irányuló alternatíváink sajnos települési szinten nincsenek, az jelenthet segítséget, ha a településen lakik az előző generáció, így nagyszülők, rokonok besegítenek a gyermekek ellátásába, felügyeletébe, míg a szülők dolgoznak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Pénzbeli ellátások közül

- az időskorúak járadékát, aktív korúak ellátását (foglalkoztatást helyettesítő támogatás és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás) ápolási díjat és a tartós ápolást végző időskori támogatását a járási hivatal,
- települési támogatást: különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére, a gyógyszerkiadások viseléséhez, a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtható támogatást, rendkívüli települési támogatást az önkormányzat képviselő-testületének rendelete alapján lehet nyújtani.

Természetbeni ellátások közül

- az alanyi és normatív közgyógyellátásra és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot a járási hivatal
- köztemetést és az önkormányzat rendeletében biztosított természetbeni ellátásokat az önkormányzat állapítja meg.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Ft. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Ft. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Ft. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Ft. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató részére.

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint **álláskeresési járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresési támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	66	0	0,0%
2013	64	0	0,0%
2014	60	0	0,0%
2015	58	0	0,0%
2016	58	0	0,0%
2017	57	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési segélyben részesülők számáról nincs adat.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	4	0,25	7,1%
2013	5	0,25	4,8%
2014	3	0,5	15,4%
2015	2	0,25	11,1%
2016	1	0,75	75,0%
2017	1	0,25	25,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

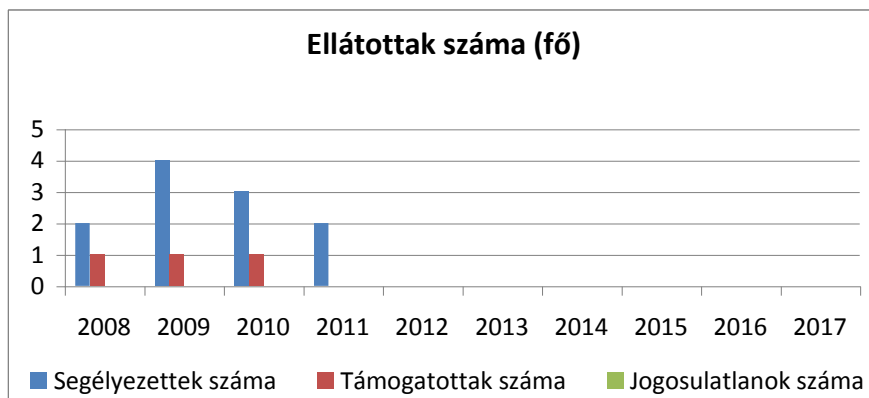
A nyilvántartott állás keresők száma folyamatos csökkenést mutat, az álláskeresési járadékra jogosultak száma elenyésző, 2016-2017. évben 0,75-0,25 %.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (állás keresési támogatás)	Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati
----	---	---	--	--

	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában	nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	rendelet alapján megvonták a támogatást
2008	2	0,01	1	14	0	0
2009	4	0,03	1	0,9	0	0
2010	3	0,02	1	0,5	0	0
2011	2	0,01	0	0	0	0
2012	na.	na.	na.	na.	na.	n a.

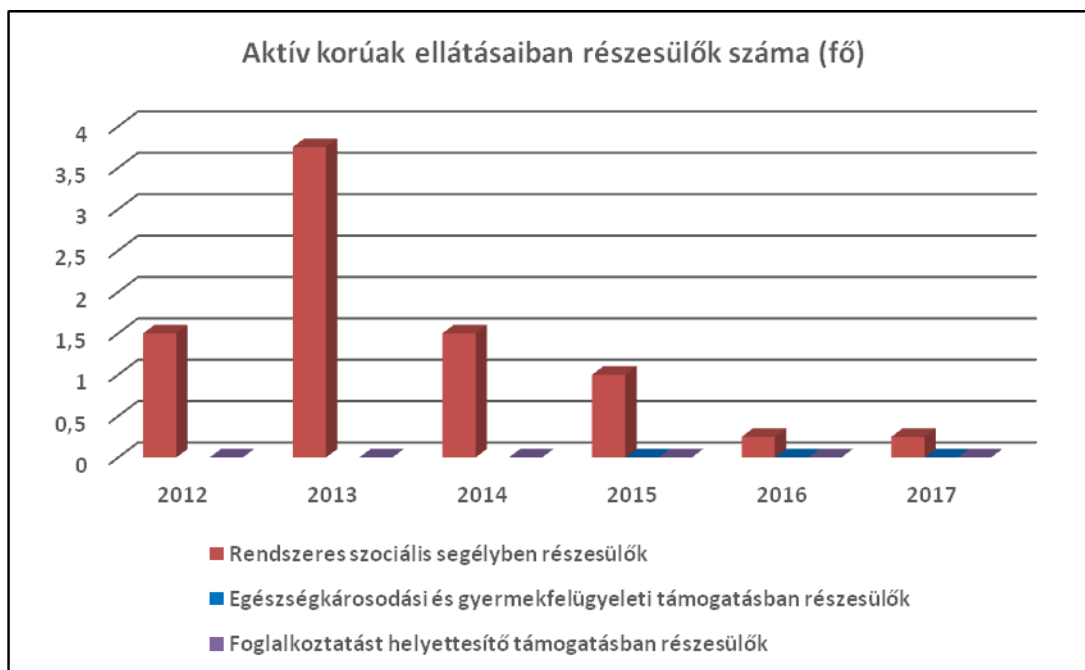
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	1,5		2,27%	0	0,00%
2013	3,75		5,86%	0	0,00%
2014	1,5		2,50%	0	0,00%
2015	1	0	1,72%	0	0,00%
2016	0,25	0	0,43%	0	0,00%
2017	0,25	0	0,44%	0	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma az elmúlt években egyre csökkent. Ennek oka lehet az, hogy egyre többen tudtak valamilyen módon elhelyezkedni.

A vizsgált időszakban a foglalkoztatást helyettesítő támogatás vonatkozásában nem volt támogatásban részesített személy.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Elégtelen lakhatási feltételek:

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani. A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	59	0
2013	59	0
2014	59	0
2015	59	0
2016	59	0
2017	59	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Sajnálatos módon meg kell állapítanunk, hogy az elmúlt években településünkön a lakásállomány számában változás nem történt.

a) bérlakás-állomány: nincs

b) szociális lakhatás: Kisberzseny településen nincsenek szociális lakások.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok - Ilyennel a település nem rendelkezik.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	16	0
2013	17	0
2014	12	0
2015	10	0
2016	4	0
2017	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A táblázat szerint a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma fokozatosan csökkent.

f) eladósodottság

sajnos vannak olyan ingatlanok, melyre végrehajtást indítványozott valamelyik szolgáltató vagy bank. Az önkormányzat anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy ilyen jelentős összegű tartozások rendezésébe anyagi segítséget nyújtson, szakmai segítséget tud adni a családsegítő szolgálat munkatársa révén.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Kisberzsény településen nem él hajléktalan, és nincs olyan személy sem, aki veszélyeztetett lakhatási körülmények között élne.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Kisberzsényhez nem tartoznak telepek, szegregátumok.

A településen lévő lakásállomány kielégítő állapotú.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt alapján, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi,

iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Sztv. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Kisberzsény településen nincs háziorvosi szolgálat. A túskevári háziorvos látja el a felnőtteket és gyermekeket egyaránt, hetente egy napot rendel a településen, a hét többi napján a saját rendelési idejében Túskeváron látja el a betegeket. Előfordul olyan eset is, hogy a családok más városokban keresnek maguknak orvost. A gyermekorvosi ellátás igénybe vétele is változó.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	5
2013	4
2014	3
2015	5
2016	4
2017	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Sztv. szabályozza, hogy ki az, aki közgyógyellátásban részesülhet. Alanyi jogon az átmeneti gondozásban részesülő, a nevelésbe vett kiskorú, rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy, pénzellátásban részesülő hadigondozott és nemzeti gondozott, központi szociális segélyben részesülő, rokkantsági járadékos, egyéb rokkantsági ellátásban részesülő, az, aki után szülője magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagyis tartós beteg gyermek után kaphatnak közgyógyellátási igazolványt. A tartós beteg gyermek jogán járó igazolások rendszerét nagymértékben megszigorították, így valószínűsíthetően ennek tükrében majd az igazolványok lejárta után ez megmutatkozik a közgyógyellátást igénylők számában is.

Méltányossági jogcímen az a szociálisan rászorult személy is jogosult közgyógyellátásra, akinek esetében a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállnak.

Jelenleg a közgyógyellátási igazolványok kiállításának kérelmezése 2013. 01 01-től átkerült a járási hivatalokhoz.

Az ápolási díjra jogosultak körét törvény szabályozza. A jogosultság összefügg az egészségi állapottal – a gondozott egészségi állapotára vonatkozóan. A településen a vizsgált időszakban nincs ápolási díjban részesülő személy.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kisberzsény településen az orvosi ellátás a túskevári háziorvos által megoldott. Ellát felnőtteket és gyermekeket egyaránt, hetente egy napot rendel a településen, a hét többi napján a saját rendelési idejében, Túskeváron látja el a betegeket. A védőnő szintén Túskeváron heti egy alkalommal tart tanácsadást. Fogorvosi ellátás nem megoldott, jelenleg nincs fogorvos a körzetben. Szakorvosi ellátás igénybevétele Devecserben és Ajkán működő járó beteg ellátáson lehetséges. Kórházi ellátás Ajkán Veszprémben található.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Évente egy alkalommal helyben tüdőszűrő vizsgálat, időszakonként csoportosan szervezett mammográfiai és méhnyakrák szűrés vizsgálat van Veszprémben. A koragyermekkor kötelező szűréseket a védőnő helyben végzi, probléma esetén a házi orvoshoz irányítja az érintetteket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Kisberzsényben az 1-3 éves korú gyermekek száma 1-3 fő. Korai fejlesztésre szoruló gyermekek fejlesztése a településen nem megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés vállalkozó által Csöglén működtetett konyháról történik. Az itt főzött ételt szállítják ki és fogyasztják azok, akik szociális étkeztetés keretében kapnak ellátást. A vállalkozó próbál odafigyelni arra, hogy legyen jelen sok zöldség az összeállított menükben, nyersen és párolva egyaránt, illetve savanyúság formájában is. A húsból a soványakat részesítik előnyben, illetve a baromfi és a hal kerül még az étlapra. Odafigyelnek a sómennyiség minimális bevitelére is és próbálják kerülni a nagymértékű cukorbevitelét.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sajnos a településen nem működik sportegyesület, nincsenek sportprogramok, esetenként a falunapi rendezvényen van lehetőség közös labdajátékokra, sportra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Étkeztetés, falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás működik a településen. A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően- lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete a saját környezetében,

életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt a településen.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nem releváns

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Falunapi rendezvény, anyák napja, Mikulás ünnepség, Időskorúak napja, karácsonyi ünnepség

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Konfliktus nem jellemző a településre.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Adományozás nem jellemző a településre

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roma nemzetiségi önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A fentiekben bemutatott és elemeztük mindazokat a problémákat, melyek a munkanélküliség, az életkörülmények romlása, életszínvonal csökkenése. Mindezek a tényezők gyakran krízishelyzet kialakulásához vezetnek. A krízishelyzet jellemzőit kialakulásának módját a szociális munka az alábbiak szerint írja le:

Az egyén vagy a család átmenetileg kerülhet olyan helyzetbe, amelyben belső egyensúlya megbomlik, feszültségek keletkeznek és nincs lehetőség a feszültség gyors ellensúlyozására, illetve az egyensúly helyreállítására, mert az egyén vagy a család nem rendelkezik megfelelő probléma feldolgozási módokkal, nincs megfelelő támogató szociális hálózat, és rendszerint a probléma észlelése sem megfelelő. Ilyen esetekben a kontroll erőfeszítések csődöt mondanak, a feszültség tovább növekszik és krízisállapot alakul ki.

Krízisállapot → nagy belső feszültség → szorongás, lehangoltság, reménytelenség, a mérlegelési képesség beszűkül, a megoldási kísérletek irracionálissá válnak

csak meghatározott ideig viselhető el új egyensúly, az alkalmazkodás alacsonyabb szintjén

- sikeres megoldás → javul a problémamegoldó készség, nőhet az önértékelés
- segítenünk kell, ha a korábbi probléma feldolgozási módok elégtelenek (túl nagy a probléma, teljesen új jellegű, az egyén v. család akkor éppen sebezhetőbb stb.)
- Krízisállapotról tehát akkor beszélhetünk, amikor az egyén, illetve a család egyensúlyi állapota megbomlik, és az adott helyzetben szokásos vagy másodlagos feldolgozási módok hatástalanok az egyensúly helyreállításában.

- Sürgősségi helyzet: nem azonos a krízishelyzettel. A sürgősségi helyzet életveszélyt vagy károsodás lehetőségét felvető – azonnali beavatkozást igénylő – helyzet, pl. családon belüli erőszak, öngyilkossági veszély.

A problémahelyzet akkor vezet krízishez, ha az egyensúlyi tényezők közül egy vagy több nem megfelelő, így:

- 1) Inadekvát a probléma észlelése
- 2) Inadekvát a támogató szociális hálózat
- 3) Inadekvátak a probléma feldolgozási módok

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova, kihez fordulhatnak segítségért.	Krízishelyzetben lévők támogatása szakemberek bevonásával.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekszegénységet több ok miatt is fontos megvizsgálni. Egyrészt a gyermekkori nélkülözés kedvezőtlenül befolyásolja a gyermek fejlődését, jövőjét. Másrészt a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások igénybevételére az esetek egy részében éppen a családok kedvezőtlen anyagi helyzete miatt kerül sor. Darvas és Tausz (2000) hangsúlyozza, hogy a gyermekek a szegénység szempontjából is speciális helyzetben vannak. Nincs idejük jobb időkre várni. A gyermekkori nélkülözés és depriváció következményei egész életpályájukat meghatározzák. A rossz egészségi állapot, a gyenge iskolai teljesítmény, a tanulási-, magatartási,-és beilleszkedési zavarok, az iskolai lemorzsolódás a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából kedvezőtlen előjelek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Településünkön a 0-14 éves korosztály száma: 14 fő, melyből 0-6 év közötti 4 fő. Általános iskolába jár 4 fő.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekeket érintő jogszabályok általános ismertetése:

A Gyvt. 94.§. (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások (gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, családi napközi; gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülő;) valamint a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott hatósági intézkedések (hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása) biztosítják.

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének

megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- f) intézményi gyermekétkeztetés
- g) szünidei gyermekétkeztetés

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása
- d) Biztos Kezdet Gyerekház

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetmegállapítása
- b) a védelembe vétel,
- c) a családba fogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) megelőző pártfogolás elrendelése

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek
- b) jegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

,

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	0	1
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vett kiskorú gyermek nincs a településen a vizsgált időszakban.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását a Gyvt 67/A §-a rögzíti.

1. **Hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

2. **Halmozottan hátrányos helyzetű**

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzet a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását a szülő vagy törvényes képviselő a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg, de a megállapítást követően is kérelmezheti. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának időtartamára állapítható meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény által évi 2 alkalommal biztosított emelt összegű természetbeni támogatásra jogosultak.

b) szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére jogosultak

A településen jól működik a szociális jelzőrendszer. Ennek oka a település nagyságában (kistelepülés) és a rendszerben dolgozó szakemberek lelkiismeretes munkájában keresendő.

Az igazolatlan iskolai hiányzás tekintetében az iskolai hiányzás valódi oka nem mindig derül ki. A jogalkotó által adott lehetőség (családi pótlék megvonása) nem minden esetben jelent megoldást a problémára. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat, hogy a gyermek dolgozik, azért, hogy enyhítsen a család kilátástalan anyagi helyzetén. De az is előfordulhat, hogy a gyermeket bántalmazzák a családban. Fontos és szem előtt tartandó követelmény, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működjön, és valódi segítséget kapjon a gyermek. Az igazolatlan iskolai hiányzások jellemzően a 14-16 életévüket betöltött fiatalok esetében jelentkeznek. Ennek oka, hogy a fiatalok elkerülnek a távolabbi városok középiskoláiba. A szülő ekkor már nem tudja kontrollálni azt, hogy gyermeke miután felszáll a buszra bemegy-e az iskolába, vagy azt, hogy nem jön-e el korábban. Vannak, akiket csak megszédít az új közösség és az új barátok, de a szülő, az iskola, a gyermekjóléti szolgálat hatására megváltoznak, visszatalálnak a helyes útra, megszűnnek az igazolatlan hiányzások. Azonban vannak olyanok is, akik semmilyen módon nem vehetők rá arra, hogy bejárjanak az iskolába. Ebben az esetben nem számít, hogy a szülőtől elveszik a családi pótlékot, hogy fegyelmi eljárást kezdeményez az iskola, hogy szabálysértési eljárás indul a szülő ellen, melynek eredményeként pénzbírság is kiszabásra kerülhet. Ezekre a fiatalokra semmivel sem lehet hatni. Remélhetőleg a tankötelezettség 16. életévre való leszállítása egyrészt majd csökkenti az igazolatlan hiányzások számát. Azonban ennek következményeként megjelenik egy olyan fiatal alulképzett réteg, aki nem talál majd munkát és bekerül a munkanélküliek rendszerébe.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a Gyvt. 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

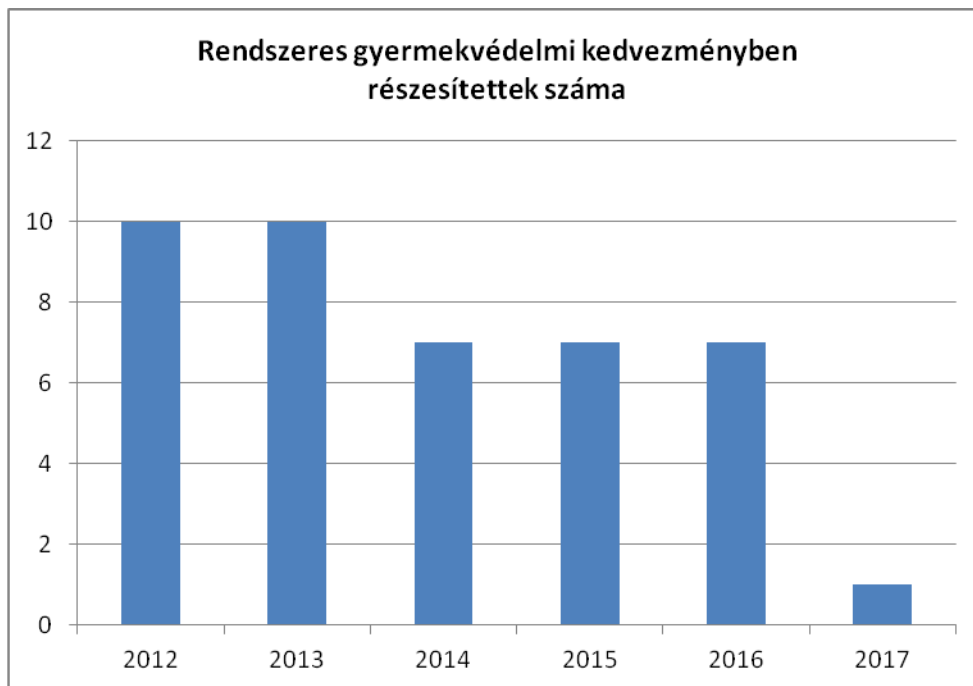
A nagykorúvá vált gyermek is kérelmezheti a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben nappali tagozaton tanulmányokat folytat és megfelel a Gyvt. 20. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg.

A jogosultság megállapítását jövedelmi és vagyoni vizsgálat előzi meg a Gyvt. 2. és 7. §-ai alapján.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	10
2013	10
2014	7
2015	7
2016	7
2017	1

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult különféle kedvezmények (gyermekétkeztetés, pénzügyi támogatás, ingyenes tankönyv) igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság - jogszabályban meghatározott jogosultsági feltételek fennállása esetén - 1 évre kerül megállapításra.

2017. december 31. napján 4 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. Az év folyamán 4 gyermek részére nyújtottak be támogatási kérelmet, minden gyermek jogosultsága megállapításra került.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők két alkalommal (augusztus és november hónapban) természetbeni támogatásban részesülnek, melynek esetenkénti összege minden évben a költségvetésről szóló törvényben kerül meghatározásra. 2017. évben az esetenkénti alapösszeg gyermekenként 6.000.- Ft volt, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6500 Ft emelt összegű támogatást kaptak. 2017. évben ezen a jogcímen biztosított támogatás összege összesen 13.000,-Ft volt, melynek 100%-át a központi költségvetés biztosította.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Pénzbeli ellátásra jogosult: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó ha

- a) gyermek tartására köteles, és
- b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Nincs pénzbeli ellátásra jogosult gyermek a településen.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A törvényi szabályozás szerint az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után a szülők mentesülnek az intézményi térítési díj fizetése alól. Fentiek körbe nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után a szülők az intézményi térítési díj 50%-át fizetik. Három vagy több gyermekes családnál gyermekenként, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek és tanuló után az intézményi térítési díjnak az 50 %-át kell kedvezményként biztosítani. 2015. szeptember 1. naptól megváltozott a gyermekvédelmi törvény erre vonatkozó szabályozása. A módosítás értelmében gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani az óvodai nevelésben részesülő gyermek után ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- nevelésbe vették
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulessal csökkentett összegének 130%-át.

A fent felsorolt jogosultságok alapján a szülők nyilatkozatot nyújtanak be. Ennek következtében az ingyenesen étkezők száma jelentősen megnövekedett.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Kisberzszenyben nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő

kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenképp felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz. A Magyarországon élő egyéb külföldi állampolgárságú gyerekek esetében az anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő, interkulturális pedagógiai program minőségi feltételeit kell vizsgálni.

4.2 Szegregált, településszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Kisberzsényben nincs szegregált, településszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő ellátás helyettesítéssel megoldott, védőnői szolgálat Tüskeváron működik, heti egy alkalommal történik a gyermekek, várandós anyák ellátása.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A szülők Ajka városba hordják beteg gyermekeiket gyermekorvoshoz. Házi gyermekorvos nincs, a gyermekeket a Tüskeváron rendelő háziorvos látja el.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Korai fejlesztésre /1-3 éves korúak/ a 20 km távolságban lévő Ajkán van lehetőség. A szülőknek maguknak kell megoldani az utazást. Jelen pillanatban a településen nem él olyan kisgyermek, akinek erre szüksége lenne. Az óvodáskorú gyermekek esetében az Ajkai Nevelési Tanácsadó biztosítja a vizsgálatot, a fejlesztést pedig megosztva végzik. Az óvoda szakembere fejleszti azokat a nagycsoportosokat, akik szülője nem tudja biztosítani az Ajkára való bejárást, a többiek hetente egy alkalommal bejárnak a kb. 20 km-re lévő Ajkára

Korai fejlesztésre, amennyiben ez szükséges Ajkára hordják a szülők gyermekeiket. Fogyatékos gyermek óvodai, iskolai nevelésére Ajkán a Molnár Gábor Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben van lehetőség, napi szinten való bejárással. Veszprémben hetes bentlakásos óvoda a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A szolgáltatást 2017. január 1. napjától a Tüskevári Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó településeken Tüskevár Község Önkormányzata által működtetett Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja, 3 fő családgondozó foglalkoztatásával.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelméről egy ún. védelmi háló, jelzőrendszer gondoskodik. Ennek tagjai a gyermekjóléti szolgálat, az óvoda, iskola pedagógusai, védőnő, orvosok, gyámhivatal, nevelési tanácsadó szakemberei,

társintézmények, családsegítő szolgálat, rendőrség, polgárőrség, párfogó felügyelet biztosítják. A jelzőrendszer megfelelően és megbízhatóan működik.

Az iskola és az óvoda gyermekvédelmi felelősei nyomon követik a gyermekek mindennapjait az oktatási intézményekben.

A **gyermekek átmeneti gondozása** keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Ajkán elérhető a családok átmeneti otthona, nevelési tanácsadó, speciális iskola. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint Devecserben a gyámhatóság szakképzett munkatársai állnak a rászorultak rendelkezésére.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A Tüskevári iskolában és óvodában zajlik nagyrészt a gyermekek egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáféréseinek biztosítása. Úgy ítéljük meg, hogy a településünkön élő gyermekek nem tudják a szabadidejüket hasznosan eltölteni, az erre irányuló közösségi programok hiánya miatt. Fontosnak tartjuk ezért, hogy ezen a területen intézkedéseket tegyünk.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, az óvodában, illetve általános iskolai menzai ellátásban nyújtott étkezésre. Iskolai étkezésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A gyermekétkeztetésért fizetendő intézményi és személyi térítési díjat a gyermekvédelmi törvény szabályozza. A gyermekek napközbeni ellátása intézményi térítési díjának alapja 2017. évben az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.

A személyi térítési díjat a napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint a normatív kedvezmény figyelembe vételével kell megállapítani.

A Gyvt. módosítását követően az önkormányzatok 2016. évtől állami normatíva alapján biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést. A törvény a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű kiskorú gyermekek részére - a szülő kérelmére - az iskolai szünidő minden munkanapján, az óvodai nevelésben részesülő gyermekek részére az óvoda zárva tartásának időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosítja az ingyenes meleg ételhez jutást.

Az évközi szünidőkben 6 gyermek, a nyári szünetben 11 gyermek vette igénybe a szünidei étkezést. A gyermekek étkeztetésére Pető Gábor egyéni vállalkozóval kötöttünk szerződést.

Intézményi gyermekétkeztetésben részesülők közül **ingyenesen vagy kedvezményesen** vehetik igénybe az étkeztetést a nappali rendszerű nevelésben, oktatásban részesülők az oktatásban való részvétel befejezéséig.

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése sorolja fel kik jogosultak ingyenesen az intézményi étkeztetésre és a (2) bekezdés pedig akik 50 %-os kedvezményben részesülnek.

Szünidei gyermekétkeztetést a szülő, törvényes képviselő kérelmére, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az önkormányzatnak ingyenesen biztosítani kell.

A bölcsödei ellátásban és óvodai nevelésben részesülőknek az intézmények zárva tartásának ideje alatti munkanapokon, az iskolai oktatásban résztvevő tanulóknak a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben valamennyi munkanapon, déli meleg főétkezés formájában biztosítja.

Az állam az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetéshez mutatószám alapján számított keretösszeget biztosít, míg a szüneti gyermekétkeztetéshez a ténylegesen elfogyasztott adagra megállapított normatíva alapján nyújt támogatást.

A Gyermekétkeztetést minden gyermek számára életkorának megfelelően természetbeni ellátásként biztosítani kell.

Intézményi gyermekétkeztetésben részesülők közül **ingyenesen vagy kedvezményesen** vehetik igénybe az étkeztetést a nappali rendszerű nevelésben, oktatásban részesülők az oktatásban való részvétel befejezéséig.

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése sorolja fel kik jogosultak ingyenesen az intézményi étkeztetésre és a (2) bekezdés pedig akik 50 %-os kedvezményben részesülnek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt a településen ez idáig.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
Minden általános és középiskolás korú gyermeket nevelő család gyermekenként – a polgármester által meghatározott összegű – támogatásban részesül beiskolázási támogatásként.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen nem működik általános iskola

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	Gyermekprogramok szervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

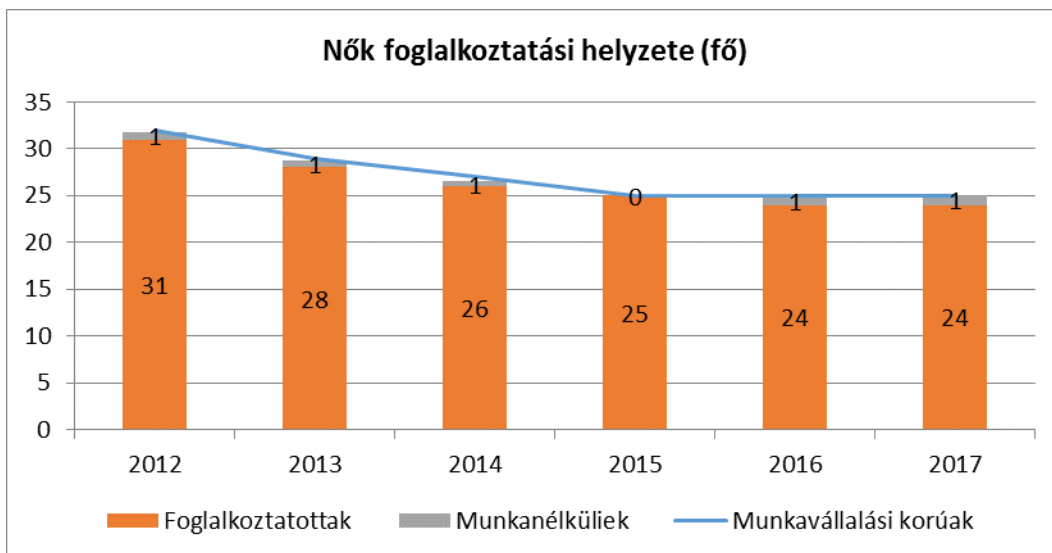
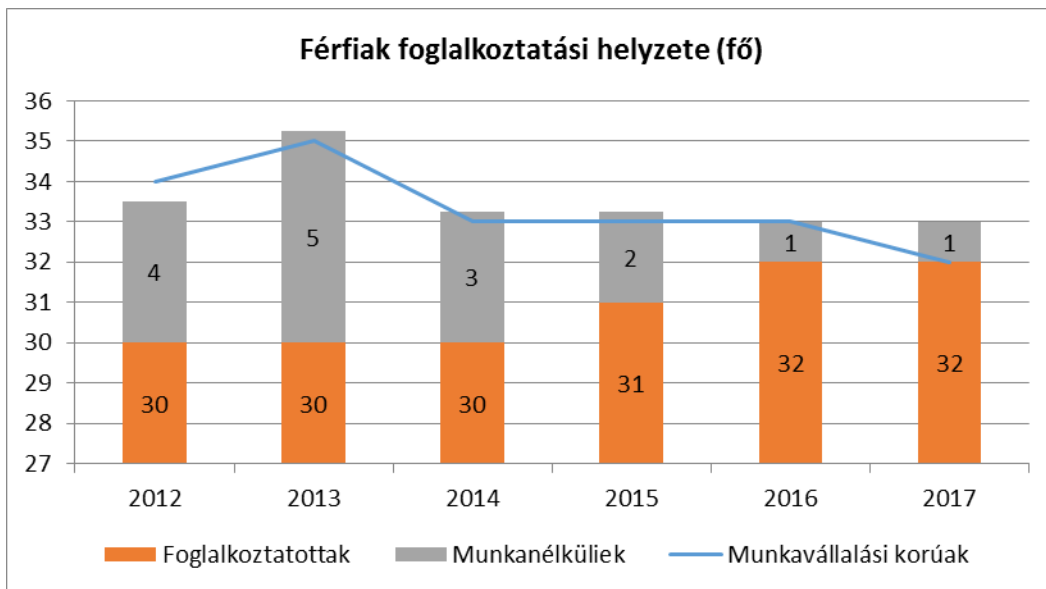
Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	34	32	30	31	4	1
2013	35	29	30	28	5	1
2014	33	27	30	26	3	1
2015	33	25	31	25	2	0
2016	33	25	32	24	1	1
2017	32	25	32	24	1	1

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

A 2013-as évtől folyamatosan csökkent a munkanélküliek száma a településen. Ennek oka lehet az, hogy hányan kerülnek be a munkavállalók körébe azzal, hogy eléri az adott életkort, illetve, hogy hányan kerülnek ki onnét a nyugdíjkorhatár eléréseivel. A munkanélküliek számának csökkenése kapcsán, a nők esetében elmondható, hogy egyrészt a csökkenés oka az, hogy a közcélú foglalkoztatás számának nagymértékű emelkedésével csökkent a munkanélküliek száma. Másrészt a nők munkanélküliségi adatait másrészt nyilvánvalóan befolyásolja az is, hogy három gyermek mellett jogosulttá válhat a GYET-re, melyet jobb megoldás híján kihasználnak az emberek, illetve a tartós beteg gyermekek mellett is 10 éves korig GYES-en lehet a szülő.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az elmúlt évek vonatkozásában nem rendelkezünk információval a nők részvételére vonatkozóan foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nem rendelkezünk információval.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. E megkülönböztetés megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos képesítési előírásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni).

A vizsgálat azt kutatja, hogy hány esetben tettek panaszt a településen hátrányos megkülönböztetés miatt. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

Kisberzsény település vonatkozásában nincs adat a hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évet betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)23

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Megállapítható, hogy a 0-3 év közötti gyermekek száma nem mutat jelentős változást. A népszaporulat vizsgálatakor már jeleztük, hogy településünkön alacsony az élve születések száma.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Az adatok száma nem mindig tükrözi a családon belüli erőszakot, mivel az érintettek nem minden esetben fordulnak a hatóságokhoz. A sértettek nem tájékozottak, hogy mit tehetnek, illetve nem mernek lépni a segítő szolgálatok és a hatóságok felé. A nők tájékoztatásának, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátokkal), de a megelőzésre tekintettel abban az esetben is szükséges hangsúlyt helyezni a tájékoztatásra, felvilágosító programokra, ha a nők elleni erőszakra vonatkozóan nem jelenik meg adat.

Sajnos a távoltartási törvény a gyakorlat szerint nem hozta meg teljes mértékben a hozzá fűzött reményeket. A törvény alkalmazása az ország joggyakorlatában még „gyerekcipőben” jár, mivel sokan nem is tudják, hogy a bántalmazottnak lehetősége van élni ezzel a lehetőséggel. Ezenkívül, a gyakorlatban a 72 óra olyan rövid idő, hogy mire lezajlik a procedúra, már le is telt a 3 nap, és a bántalmazó fél akár már vissza is mehet a bántalmazotthoz. Ez nagymértékben tartja vissza azokat a nőket, akik megtehetnék, hogy kéri a távoltartást. Természetesen kérheti azt más személy is, akinek tudomására jut a bántalmazás, ennek okán az a tapasztalatunk nagy általánosságban, hogy inkább elhallgatásra kerülnek ezek az esetek.

Kisberzsény vonatkozásában az elmúlt évek tekintetében 1-2 esetben fordult elő családi veszekedés miatt rendőrségi intézkedés.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben Ajkán található a családok átmeneti otthona. Az intézmény általában teljes létszámmal működik. Krízishelyzetben a családok a családsegítő és gyermekjóléti szolgálathoz fordulhatnak segítségért, illetve az országos területi elérhetőséggel az Országos Kríziskezelő és Információs telefonszolgálat nyújt segítséget, amely 24 órán belül nyújt elhelyezést a család számára.

Kisberzsény vonatkozásában az elmúlt évek viszonylatában volt olyan eset, hogy anyaothton igénybevételeire került sor.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Kisberzsény település vonatkozásában is ugyanazok a társadalmi problémák érintik a nőket, mint országos szinten. Munkanélküliség, anyagi nehézségek, életszínvonal csökkenése

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz	Családon belüli erőszak csökkentése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Kisberzsényben a 60 éven felüliek száma 34 fő, melyből 23 nő és 11 a férfi. A számokból kitűnik, hogy a nők száma jóval magasabb a férfiaknál. Ők általában már mind nyugdíjasok vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,

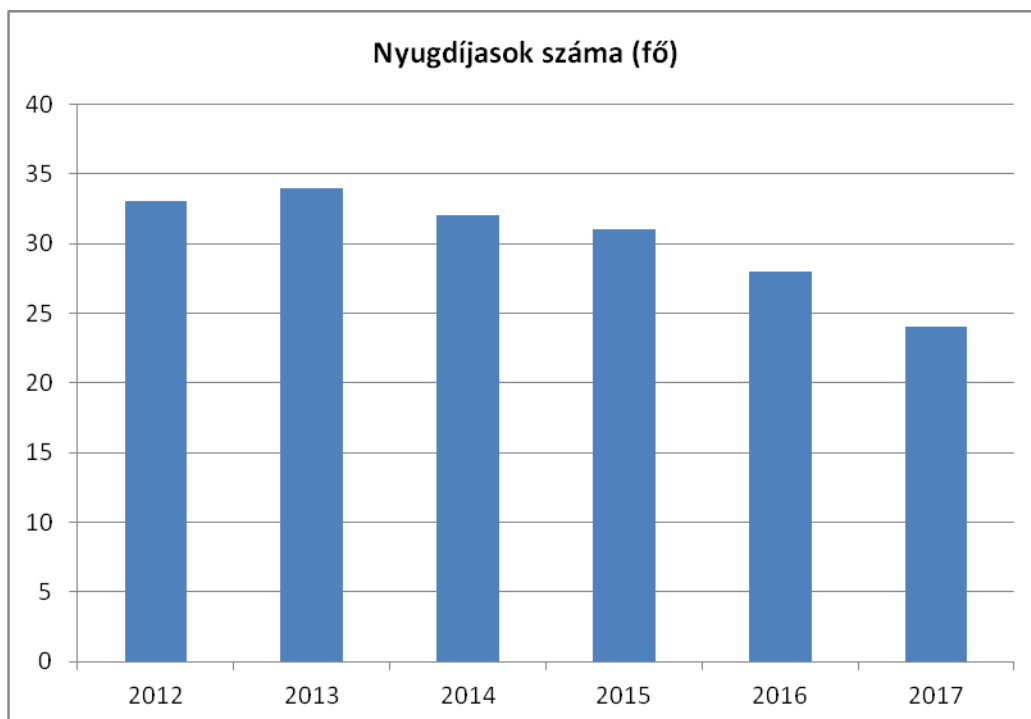
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	9	24	33
2013	8	26	34
2014	10	22	32
2015	10	21	31
2016	9	19	28
2017	8	16	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számának vizsgálatakor nem kapunk valós képet arról, hogy településünkön, mennyi tényleges nyugellátásban részesülők száma, tekintettel arra, hogy a nyugdíjszerű ellátás, mint fogalom magában rejti pl. az özvegyi nyugdíjban vagy árvaellátásban részesülőket is.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számának vizsgálatakor nem kapunk valós képet arról, hogy településünkön, mennyi tényleges nyugellátásban részesülők száma, tekintettel arra, hogy a

nyugdíjszerű ellátás, mint fogalom magában rejti pl. az özvegyi nyugdíjban vagy árvaellátásban részesülőket is.

2011 októberében az inaktív keresők közel kilenctizedét a nyugdíjban, illetve rokkantsági vagy baleseti járadékban részesülők tették ki, 7,7 százalékuk gyermekgondozási, 4,7 százalékuk pedig egyéb ellátást kapott. A nyugdíjasok, illetve járadékosok legnagyobb részét a 76 ezer fős létszámú saját jogon ellátásban részesülők adták, akiknek döntő többsége 60 éven felüli.

A 12 ezer rokkantsági nyugdíjas fele az ötvenes éveiben jár, további 36 százalékuk 60 éves vagy idősebb.

A nyugdíjasok legkisebb csoportját képviselő, hozzátartozói jogon ellátásban részesülők 97 százaléka nő, több mint nyolctizede pedig betöltötte a 70. életévét.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A nyugdíjas korosztály foglalkoztatottságára kevés az esély, hacsak nem rendelkezik olyan szaktudással, ami a hiányszakmák közé való.

Jellemzően a település lakosságának nagyon csekély része az, aki nyugdíj mellett is munkát vállal/vagy munkát tud vállalni. 2013-ban törvénymódosítás miatt az érintetteknek választaniuk is kell, vagy a nyugdíjat, vagy a munkaviszonyból származó jövedelmet szeretnék - e megtartani. A tapasztalat azt mutatja, hogy az egyszer már megállapított nyugdíjat, annak összegét senki nem kívánja kockáztatni. A még aktív, de nyugdíjas emberek jellemzően inkább csak az idénymunkákból veszik ki részüket, ha ezt egészségi állapotuk megengedi.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A településen nyugdíjas munkavállalók foglalkoztatása ritka, erre irányuló programok nincsenek a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
		Fő	%		Fő	%
2012	4	0	0%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	5	0	0%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	3	0	0%	1	0	0%
2015	2	0	0%	4	0	0%
2016	1	0	0%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	1	0	0%	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A grafikon adatai az 55 év feletti munkanélküliek számában 1 főt jelent mindössze. Az 55 feletti munkanélküliek, az álláskeresési ellátásuk kimerítését követően Rendszeres Szociális Segélyre váltak jogosulttá. A folyósítás feltételekén a családsegítő szolgálattal kellett a kapcsolatot tartaniuk. A jogszabályváltozások következtében számuk jelentős mértékben lecsökkent.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az idősek részére a háziorvosi ellátás biztosított, szakorvosi ellátások Devecser városban a szakrendelőben és Ajka városban a kórházban biztosított. Családsegítés és házi segítségnyújtás működik a településen, nappali ellátás nincsen a településen. A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően- lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete a saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen. Akik aktívabbak, azoknak pedig a helyi nyugdíjas klub biztosíthatna kikapcsolódást, szórakozást.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)
2012	1	2 136
2013	1	2150
2014	1	2150
2015	1	2150
2016	1	2150
2017	1	2150

Forrás: TEIR

A könyvtár minden héten egyszer várja az érdeklődőket, lehetőség nyílik itt kótetlen beszélgetésekre, számítógép, internet-használatra.

c) idősek informatikai jártassága

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2012					
2013					
2014					
2015	8	4		4	
2016	8	4		4	
2017	8	6		6	

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idős lakosság körében változó az igény erre, vannak, akik nem érdeklődnek a technika modern vívmányai iránt, vannak, aki pedig jól eligazodnak benne. Néhányuknál otthon megtalálható a számítógép, internet, Ők azonban inkább a nyugdíjas korúak fiatalabb generációja, a 75 év felettek körében ez nem jellemző.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen sajnos nem működik idősek klubja, nincs lehetőség közös összejövetelekre, az idősek a házigondozón keresztül értesülnek az eseményekről.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A idősek nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódról, táplálkozás formákra vonatkozóan.	Egészséges életmód napok megszervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.
(Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérlje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítani. Javasolt önkormányzati szakember ez irányú képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2012	1	3	4
2013	1	2	3
2014	1	2	3
2015	1	3	4
2016	1	2	3
2017	1	2	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális alapszolgáltatások közül a falugondnoki szolgálat, az étkeztetés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és a családsegítés van jelen a település életében.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy

b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

a) rehabilitációs ellátásban részesül,

b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérlje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

A településen nincsen olyan foglalkoztató, aki fogyatékkal élő személy foglalkoztatását tudná biztosítani. A közeli településen, Dobán található a Cholnoky Ferenc Kórház Rendelőintézet Pszichiátriai Rehabilitációs és Szocioterápiás Osztálya és az Ajkai Molnár Gábor Műhely Alapítványnál tud munkalehetőséget biztosítani a fogyatékkal élő személyek részére.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítése. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

Nincs adat arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés történt volna a foglalkoztatás területén.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Külön szolgáltatások, illetve programok nincsenek a településen. A közeli, 10-12 km távolságban lévő Ajka városban a Molnár Gábor Óvoda Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és a korábban említett Molnár Gábor Műhely Alapítvány várja programjaival a fogyatékkal élőket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 70 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult

1. aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,

2. aki a súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül,

3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy

4. aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának (N betűjel, 1 számjel) minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás.

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló- gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőként keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a

szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat. A felsorolt területek jogszabályi keretbe foglalja a fogyatékkal élők jogait.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége
A település törekszik középületei akadálymentesítésére a törvény által meghatározott időpontig.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége
A Faluház egy részében, valamint az orvosi rendelőben valósult meg egyedül az akadálymentesítés.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége
Kötelezően jogszabályban előírt feladat ez a munkahelyek részére, de ez még nem minden esetben teljesül, az újonnan épített épületeknél már odafigyelnek az akadálymentesítettségre.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége
Buszközlekedést a kerekesszéssel közlekedő személyek nem tudják igénybe venni. A járdák egy része alkalmas arra, hogy a mozgáskorlátozottak tudják használni.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Kisberzsényben nincs fogyatékkal élő személy.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Kisberzsényben nincs fogyatékkal élő személy.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, Faluház egy részének akadálymentesítése még nem történt meg.	Középületek akadálymentesítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
Nincs kapcsolata a településnek.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség
A Somló-környéki Többcélú Kistérségi Társulás a járások kialakulásával is fennmaradt, bizonyos feladatok ellátása jelenleg is térségi szinten történik.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Nincs kapcsolata a településnek.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Nincs kapcsolata a településnek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs kapcsolata a településnek.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetfelmérés előkészítésében részt vett a településen működő önkormányzat, falugondnok, védőnő, házi gondozó, körzeti megbízott.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető lesz a település honlapján. Így az intézkedési terveket megismerhetik, megvalósítását folyamatosan ellenőrizhetik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért	Krízishelyzetben lévők segítése
Gyermekek	Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	Gyermekprogramok szervezése
Idősek	Az idősek nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódra, táplálkozás formákra vonatkozóan.	Egészséges életmód napok megszervezése
Nők	Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz	Családon belüli erőszak csökkentése
Fogyatékkal élők	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, Faluház egy részének akadálymentesítése még nem történt meg.	Középületek akadálymentesítése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont faktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Krízishelyzetben lévők segítése	védőnő, falugondnok, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Felelős: önkormányzat, védőnő, falugondnok
Gyermekek	Gyermekprogramok szervezése	önkormányzat, gyermekes családok Felelős: önkormányzat
Idősek	Egészséges életmód napok megszervezése	önkormányzat, házi gondozó, házi orvos, védőnő Felelős: önkormányzat, Somló-környéki Többcélú Kistérségi Társulás
Nők	Családon belüli erőszak csökkentése	Rendőrség, a településen élő nők felelős: önkormányzat, rendőrség
Fogyatékkal élők	Középületek akadálymentesítése	önkormányzat, pályázatkészítő Felelős: önkormányzat

intézkedési területek részletes kifejtése

1. A romák és a mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Krízishelyzetben lévők segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A krízishelyzetben lévők nem tudják hova fordulhatnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. Ennek megszüntetését tűzte ki az önkormányzat célul. A krízishelyzetben lévők segítségéhez a település önkormányzata a védőnő és a családsegítő közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a krízishelyzetben lévők figyelmét arra, hova és kihez fordulhatnak segítségért. R: Érintettek feltérképezése. K: Védőnő és falugondnok megkeresése. H: Tájékoztató előadás megszervezése, szórólapokon történő tájékoztatás folyamatosságának fenntartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - településen élő családok érdeklődésének felkeltése - védőnő és falugondnok megkeresése és időpont egyeztetés - Tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül
Résztevők és felelős	Önkormányzat, védőnő, falugondnok, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat
Partnerek	Védőnő, falugondnok, a településen élő családok
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 1-1,5év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye, hogy a krízishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A krízishelyzetben lévő családok elfogadó magatartása.
Szükséges erőforrások	Terem biztosítása.

2. Gyermek

Intézkedés címe:	Gyermekprogramok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő gyermekek részére egy olyan állandó hely kialakítása, ahol szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni felnőtt irányításával. Játsház kialakítása, bel- és kültéri programok szervezése. R: Érintettek feltérképezése. K: Gyermekes családok megkeresése, igényfelmérés H: Programok rendszeres megszervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - településen élő gyermekes családok érdeklődésének felkeltése - Tájékoztatás - folyamatos programok szervezése
Résztevők és felelős	Önkormányzat, gyermekes családok
Partnerek	védőnő, falugondnok
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye, hogy a gyermekek számára lesz egy biztos pont, ahol eltölthetik szabadidejüket.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A gyermekes családok elfogadó magatartása.
Szükséges erőforrások	Faluház és környékének biztosítása

3. Idősek

Intézkedés címe:	Egészséges életmód napok megszervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A idősek nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódra, táplálkozás formákra vonatkozóan.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A település lakóinak minél szélesebb rétegeit megismertetni az egészséges életmód alapelemeivel: egészséges étkezésre, a rendszeres testmozgásra, az aktív pihenésre, természetes gyógymódokra való figyelemfelhívás R: Tájékozódunk az idősek igényéről. Igényfelmérést végzünk körükben. K: Az igényeknek megfelelő előadások, bemutatók megszervezése. H: Programok rendszeressé tétele.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • településen élők érdeklődésének felkeltése • Tájékoztatás • folyamatos programok szervezése
Résztevők és felelős	idősek, házigondozó, önkormányzat,SKTT
Partnerek	Önkormányzat,, házi orvos, Somlókörnyéki Többcélú Kistérségi Társulás
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2-3 hónap K.: 1-1,5 év H.: 2-3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Minél több résztvevő, főként idősek bevonása. Szemléletváltás az életmódban és az étkezésben.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Idősek érdektelensége. Ennek kiküszöbölésére szükséges az aktív, önkéntes nyugdíjasok bevonása.
Szükséges erőforrások	Hely biztosítása.

4. Nők

Intézkedés címe:	Családon belüli erőszak csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők nem mindig fordulnak a hatóságokhoz, nem mernek segítséget kérni családon belüli erőszak esetén. Nem is tudják, hogy erőszak esetén kihez fordulhatnak, és milyen intézkedéseket kérhetnek. Ebben a helyzetben külső segítségre van szükség. A település önkormányzata ezért célul tűzi ki, hogy a rendőrség közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a bántalmazott nők figyelmét arra, hogy bántalmazás esetén kihez fordulhatnak, és milyen lehetőségeik vannak a bántalmazás megszüntetésére. R: Érintettek feltérképezése. K: Rendőrség megkeresése. H: Tájékoztató előadás megszervezése, szórólapokon történő tájékoztatás folyamatosságának fenntartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - településen élő nők feltérképezése és érdeklődésének felkeltése - rendőrség megkeresése és időpont egyeztetés - Tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül
Résztevők és felelős	Önkormányzat, rendőrség
Partnerek	Rendőrség, a településen élő nők
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 1-1,5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye, hogy a bántalmazott nők segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Ezenkívül, remélhetőleg csökken a bántalmazások száma, illetve nem maradnak rejtve ezek a dolgok.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A bántalmazott nők elfogadó magatartása.
Szükséges erőforrások	pályázati lehetőség

5. Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Középletek akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, faluház egy részének akadálymentesítése még nem történt meg
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem akadálymentesítettek, ezért nem szolgálja sem az alkalmazottak sem a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező. felelős.: önkormányzat
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 – 2 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 10-12 hónap H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Krízishelyzetben lévők segítése	A krízishelyzetben lévők nem tudják hova fordulhatnak	A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. Ennek megszüntetését tűzte ki az Önkormányzat célul. A krízishelyzetben lévők segítségéhez a település önkormányzata a védőnő és a családsegítő közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a krízishelyzetben lévők figyelmét arra, hova és kihez fordulhatnak segítségért.	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	településen élő családok érdeklődésének felkeltése védőnő és falugondnok megkeresése és időpont egyeztetés Tájékoztató előadás megszervezése	Önkormányzat, védőnő, falugondnok	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 1-1,5év 2019. december 31.	A krízishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Mivel jelenleg nincs tudomásunk krízishelyzetben lévő családról, remélhetőleg a településen nincs is ilyen, és ezt szeretnénk megtartani	terem biztosítása	A krízishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. A jelenleg fennálló állapot fenntartása legalább 3 évig.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermekprogramok szervezése	Sok a céltalanul cselemlő gyerek. Még több olyan közös programokat	A településen élő gyermekek részére egy olyan állandó hely kialakítása, ahol	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi	A településen élő gyermekes családok érdeklődésének felkeltése	védőnő, falugondnok	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 3 év 2021. július 25.	A program konkrét eredménye, hogy a gyermekek számára lesz egy	Helyszín biztosítása	A gyermekek a közösen eltöltött programokon szívesen vesznek

		kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni felnőtt irányításával. Játsszoház kialakítása, bel- és kültéri programok szervezése.	CXXV. törvény	Tájékoztatás folyamatos programok szervezése			biztos pont, ahol eltölthetik szabadidejüket. Kisberzsenyben kb 10-12 gyermeket érint. Kevesebb utcán csellengő gyermek.		részt. 5 év
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Családon belüli erőszak csökkentése	Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz.	A település önkormányzata célul tűzte ki, hogy a rendőrség közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a bántalmazott nők figyelmét arra, hogy bántalmazás esetén kihez fordulhatnak, és milyen lehetőségeik vannak a bántalmazás megszüntetésére.	Bűnmegelőzési program A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	-településen élő nők feltérképezése és érdeklődésének felkeltése - rendőrség megkeresése és időpont egyeztetés -tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül	önkormányzat, rendőrség	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 1-1,5 év 2019. december 31.	A bántalmazott nők segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Csökken a bántalmazások száma, illetve azok nem maradnak rejtve. Mivel jelenleg nincs tudomásunk bántalmazásról, remélhetőleg a településen nem is fordult elő, és ezt szeretnénk megtartani.	terem biztosítása	A bántalmazott nők segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Csökken a bántalmazások száma, illetve azok nem maradnak rejtve. A jelenleg fennálló állapot fenntartása legalább 3 évig
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Egészséges életmód napok megszervezése	A idősek nagy része rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódról, táplálkozás formáira vonatkozóan.	A település lakóinak minél szélesebb rétegeit megismertetni az egészséges életmód alapelemeivel: egészséges étkezésre, rendszeres testmozgásra, az aktív pihenésre, természetes gyógymódokra való figyelemfelhívás	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	településen élők érdeklődésének felkeltése Tájékoztatás folyamatos programok szervezése	házigondozó, önkormányzat, háziorvos, védőnő, rendezvényszervező	R.: 2-3 hónap K.: 1-1,5 év H.: 2-3 év 2021.július 25	Minél több résztvevő, főként idősek bevonása. Kb. 15-20 fő.Szemléletváltás az életmódban és az étkezésben..	Hely biztosítása	Közelebb hozni a település idősebb lakosságát egymáshoz a rendszeressé váló előadások megtartásával.

			<p>R: Tájékoztunk az idők igényéről. Igényfelmérést végzünk körükben.</p> <p>K: Az igényeknek megfelelő előadások, bemutatók megszervezése.</p> <p>H: Programok rendszeressé tétele.</p>							
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Középületek akadálymentesítése	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, Faluház, egy részének akadálymentesítése még nem történt meg	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését.	Településrendezési terv, Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.	önkormányzat	R: 1 – 2 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 10-12 hónap H: 5 év	Akadálymentesítés megvalósításával a fogyatékkal élők számára a közintézményekhez való hozzájutás megkönnyítése.	önerő, pályázati forrás	Minden középület akadálymentesítése Folyamatos

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

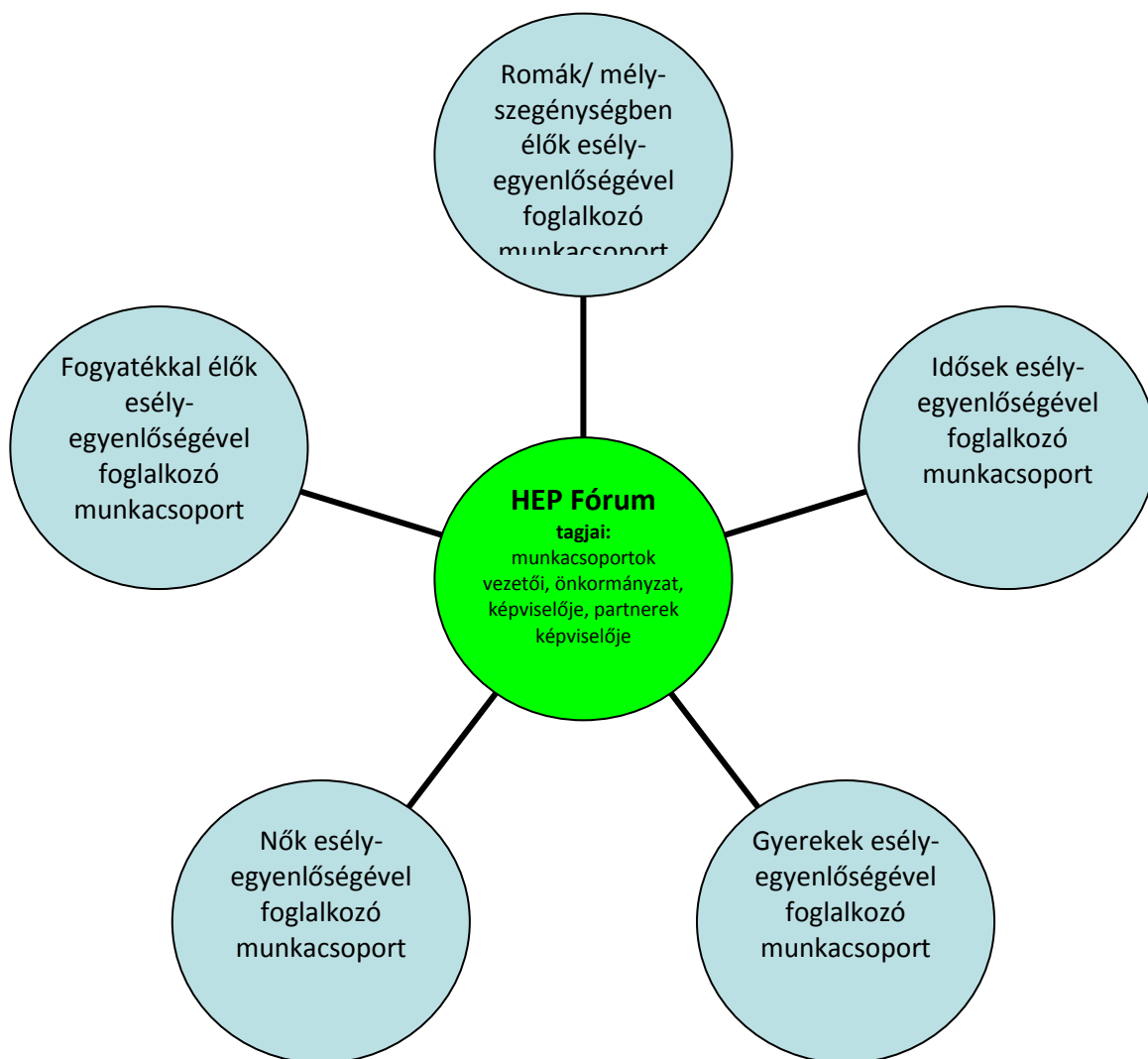
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Ferenczy Lajos polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Kisberzsény község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kisberzsény község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **63/2018. (XII.11.)** számú határozatával elfogadta.

Kisberzsény, 2018. december 18.

Ferenczy Lajos
polgármester

Kisberzsény Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2018. december 18.

Partner aláírás

2018. december 18.

Partner aláírás

2018. december 18.

Partner aláírás

2018. december 18.

Partner aláírás

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Kisberzsény község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kisberzsény község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és **63/2018. (XII.11.)** számú határozatával elfogadta.

Kisberzsény, 2018. december 18.

Ferenczy Lajos
polgármester

Kisberzsény Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2018. december 18.

Partner aláírás

2018. december 18.

Partner aláírás

2018. december 18.

Partner aláírás

2018. december 18.

Partner aláírás

ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
8477 KISBERZSENY

Szám: Tv/26-43/2018.

K I V O N A T

**Kisberzsény Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2018. december 11-én
(kedd) 8,00 órakor megtartott nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből**

63/2018. (XII.11.) határozat

Kisberzsény Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Kisberzsény Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2018-2023) elfogadja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a jegyzőkönyv mellékletét képezi.

Kmft.

Ferenczy Lajos sk.
polgármester

Szarka Gyula sk.
jegyző

A kivonat hitelül:
Túskevár 2018. december 18.

Szarka Gyula
jegyző

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kisberzsény Község Önkormányzata
2020. évi felülvizsgálata

2018-2023

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért	Krízishelyzetben lévők segítése
Gyermekek	Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	Gyermekprogramok szervezése
Idősek	Az idősök nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódról, táplálkozás formáira vonatkozóan.	Egészséges életmód napok megszervezése
Nők	Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz	Családon belüli erőszak csökkentése
Fogyatékkal élők	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, Faluház egy részének akadálymentesítése még nem történt meg.	Középületek akadálymentesítése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont faktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Krízishelyzetben lévők segítése	védőnő, falugondnok, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Felelős: önkormányzat, védőnő, falugondnok
Gyermekek	Gyermekprogramok szervezése	önkormányzat, gyermekes családok Felelős: önkormányzat
Idősek	Egészséges életmód napok megszervezése	önkormányzat, házi gondozó, házi orvos, védőnő Felelős: önkormányzat, Somló-környéki Többcélú Kistérségi Társulás
Nők	Családon belüli erőszak csökkentése	Rendőrség, a településen élő nők felelős: önkormányzat, rendőrség
Fogyatékkal élők	Középületek akadálymentesítése	önkormányzat, pályázatkészítő Felelős: önkormányzat

intézkedési területek részletes kifejtése

1. A romák és a mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Krízishelyzetben lévők segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A krízishelyzetben lévők nem tudják hova fordulhatnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. Ennek megszüntetését tűzte ki az önkormányzat célul. A krízishelyzetben lévők segítségéhez a település önkormányzata a védőnő és a családsegítő közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a krízishelyzetben lévők figyelmét arra, hova és kihez fordulhatnak segítségért. R: Érintettek feltérképezése. K: Védőnő és falugondnok megkeresése. H: Tájékoztató előadás megszervezése, szórólapokon történő tájékoztatás folyamatosságának fenntartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - településen élő családok érdeklődésének felkeltése - védőnő és falugondnok megkeresése és időpont egyeztetés - Tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül
Résztevők és felelős	Önkormányzat, védőnő, falugondnok, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat
Partnerek	Védőnő, falugondnok, a településen élő családok
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 1-1,5év
Határidő (k) módosítása	2023.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye, hogy a krízishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A krízishelyzetben lévő családok elfogadó magatartása.
Szükséges erőforrások	Terem biztosítása.

2. Gyermek

Intézkedés címe:	Gyermekprogramok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő gyermekek részére egy olyan állandó hely kialakítása, ahol szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni felnőtt irányításával. Játszóház kialakítása, bel- és kültéri programok szervezése. R: Érintettek feltérképezése. K: Gyermekes családok megkeresése, igényfelmérés H: Programok rendszeres megszervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - településen élő gyermekes családok érdeklődésének felkeltése - Tájékoztatás - folyamatos programok szervezése
Résztevők és felelős	Önkormányzat, gyermekes családok
Partnerek	védőnő, falugondnok
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 3 év
Határidő (k) módosítása	2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye, hogy a gyermekek számára lesz egy biztos pont, ahol eltölthetik szabadidejüket.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A gyermekes családok elfogadó magatartása.
Szükséges erőforrások	Faluház és környékének biztosítása

3. Idősek

ntézkedés címe:	Egészséges életmód napok megszervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A idősek nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódra, táplálkozás formákra vonatkozóan.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A település lakóinak minél szélesebb rétegeit megismertetni az egészséges életmód alapelemeivel: egészséges étkezésre, a rendszeres testmozgásra, az aktív pihenésre, természetes gyógymódokra való figyelemfelhívás R: Tájékoztodunk az idősek igényéről. Igényfelmérést végzünk körükben. K: Az igényeknek megfelelő előadások, bemutatók megszervezése. H: Programok rendszeressé tétele.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • településen élők érdeklődésének felkeltése • Tájékoztatás <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • folyamatos programok szervezése
Résztevők és felelős	idősek, házi gondozó, önkormányzat,SKTT
Partnerek	Önkormányzat,, házi orvos, Somlókörnyéki Többcélú Kistérségi Társulás
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2-3 hónap K.: 1-1,5 év H.: 2-3 év
Határidő (k) módosítása	2023.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Minél több résztvevő, főként idősek bevonása. Szemléletváltás az életmódban és az étkezésben.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Idősek érdektelensége. Ennek kiküszöbölésére szükséges az aktív, önkéntes nyugdíjasok bevonása.
Szükséges erőforrások	Hely biztosítása.

4. Nők

Intézkedés címe:	Családon belüli erőszak csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők nem mindig fordulnak a hatóságokhoz, nem mernek segítséget kérni családon belüli erőszak esetén. Nem is tudják, hogy erőszak esetén kihez fordulhatnak, és milyen intézkedéseket kérhetnek. Ebben a helyzetben külső segítségre van szükség. A település önkormányzata ezért célul tűzi ki, hogy a rendőrség közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a bántalmazott nők figyelmét arra, hogy bántalmazás esetén kihez fordulhatnak, és milyen lehetőségeik vannak a bántalmazás megszüntetésére. R: Érintettek feltérképezése. K: Rendőrség megkeresése. H: Tájékoztató előadás megszervezése, szórólapokon történő tájékoztatás folyamatosságának fenntartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - településen élő nők feltérképezése és érdeklődésének felkeltése - rendőrség megkeresése és időpont egyeztetés - Tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül
Résztevők és felelős	Önkormányzat, rendőrség
Partnerek	Rendőrség, a településen élő nők
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 1-1,5 év
Határidő (k) módosítása	2023.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye, hogy a bántalmazott nők segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Ezenkívül, remélhetőleg csökken a bántalmazások száma, illetve nem maradnak rejtve ezek a dolgok.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A bántalmazott nők elfogadó magatartása.
Szükséges erőforrások	pályázati lehetőség

5. Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Középületek akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, faluház egy részének akadálymentesítése még nem történt meg
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem akadálymentesítettek, ezért nem szolgálja sem az alkalmazottak sem a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező. felelős.: önkormányzat
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 – 2 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 10-12 hónap H: 5 év
Határidő (k) módosítása	2023.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemez és következtetés eiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Krizishelyzetben lévők segítése	A krizishelyzetben lévők nem tudják hova fordulhatnak	A krizishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. Ennek megszüntetését tűzte ki az Önkormányzat célul. A krizishelyzetben lévők segítségéhez a település önkormányzata a védőnő és a családsegítő közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a krizishelyzetben lévők figyelmét arra, hova és kihez fordulhatnak segítségért.	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	településen élő családok érdeklődésének felkeltése védőnő és falugondnok megkeresése és időpont egyeztetés Tájékoztató előadás megszervezése folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül	Önkormányzat, védőnő, falugondnok	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 1-1,5év <i>2020. június 30.</i> módosított: 2023. 12. 31.	A krizishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Mivel jelenleg nincs tudomásunk krizishelyzetben lévő családról, remélhetőleg a településen nincs is ilyen, és ezt szeretnénk megtartani	terem biztosítása	A krizishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. A jelenleg fennálló állapot fenntartása legalább 3 évig módosított: 2023. 12. 31.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermekprogramok szervezése	Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	A településen élő gyermekek részére egy olyan állandó hely kialakítása, ahol szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni felnőtt irányításával. Játszóház kialakítása,	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	A településen élő gyermekes családok érdeklődésének felkeltése Tájékoztató programok szervezése	védőnő, falugondnok	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 3 év <i>2022. július 25.</i> módosított: 2023. 12. 31.	A program konkrét eredménye, hogy a gyermekek számára lesz egy biztos pont, ahol eltölthetik szabadidejüket. Kisberzsenyben kb 10-12 gyermeket érint.	Helyszín biztosítása	A gyermekek a közösen eltöltött programokon szívesen vesznek részt. 5 év módosított: 2023. 12. 31.

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetés eiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	bel- és kültéri programok szervezése.	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Kevesebb utcán csellengő gyermek.	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Családon belüli erőszak csökkentése	Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz.	A település önkormányzata célul tűzte ki, hogy a rendőrség és szociális közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a bántalmazott nők figyelmét arra, hogy bántalmazás esetén kihez fordulhatnak, és milyen lehetőségeik vannak a bántalmazás megszüntetésére.	Bűnmegelőzési program A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	-településen élő nők feltérképezése és érdeklődésének felkeltése -rendőrség megkeresése és időpont egyeztetés -tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül	önkormányzat, rendőrség	R: 2-3 hónap K: 6-8 hónap H: 1-1,5 év 2020. június 30. módosított: 2023. 12. 31.	A bántalmazott nők segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Csökken a bántalmazások száma, illetve azok nem maradnak rejtve. Mivel jelenleg nincs tudomásunk bántalmazásról, remélhetőleg a településen nem is fordult elő, és ezt szeretnénk megtartani.	terem biztosítása	A bántalmazott nők segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Csökken a bántalmazások száma, illetve azok nem maradnak rejtve. A jelenleg fennálló állapot fenntartása legalább 3 évig módosított: 2023. 12. 31.		
IV. Az idősek esélyegyenlősége												

1			A település lakóinak minél szélesebb rétegeit megismertetni az egészséges életmód alapelemeivel: egészséges étkezésre, a rendszeres testmozgásra, az aktív pihenésre, természetes gyógymódokra való figyelemfelhívás R: Tájékoztunk az idők igényéről. Igényfelmérést végzünk körükben. K: Az igényeknek megfelelő előadások, bemutatók megszervezése. H: Programok rendszeressé tétele.	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény	településen élők érdeklődésének felkeltése Tájékoztató folyamatos programok szervezése	házigonozó, önkormányzat, háziorvos, védőnő, rendezvényszervező	R.: 2-3 hónap K.: 1-1,5 év H.: 2-3 év 2022.július 25 módosított: 2023. 12. 31.	Minél több résztvevő, főként idősök bevonása. Kb. 15-20 fő. Szemlélet változás az életmódban és az étkezésben.	Hely biztosítása	Közelebb hozni a település idősebb lakosságát egymáshoz a rendszeressé váló előadások megtartásával. módosított: 2023. 12. 31.	
	Egészséges életmód napok megszervezése	A idők nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódról, táplálkozás formáira vonatkozóan.									
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Középületek akadálymentesítése	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, Faluház, egy részének akadálymentesítése még nem történt meg	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégezze az épületek felújítását, akadálymentesítését.	Településrendezési terv, Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.	önkormányzat	R.: 1 – 2 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 10-12 hónap H: 5 év módosított: 2023. 12. 31.	Akadálymentesítés megvalósításával a fogyatékkal élők számára a közintézményekhez való hozzájutás megkönnyítése.	önálló, pályázati forrás	Minden középület akadálymentesítése Folyamatos módosított: 2023. 12. 31.	

Záradék:

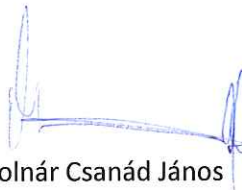
Kisberzsény Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 63/2018. (XII.11.) számú határozatával fogadta el Helyi Esélyegyenlőségi Programját (melynek része az Intézkedési Terv).

A fennálló veszélyhelyzetre tekintettel a HEP Fórum digitálisan valósult meg. A viszont válaszok alapján a HEP áttekintése, felülvizsgálata megtörtént és módosítása a 25/2020. (XI. 30.) határozatával elfogadásra került.

A módosított részek a HEP-ben félkövér dőlt betűkkel vannak jelölve.

Kisberzsény, 2020. november 30.

Molnár Csanád János
polgármester

ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERE
8477 KISBERZSENY, SZÉCHENYI U. 20.

Szám: Tv/80-35/2020.

KIVONAT
Kisberzsény Község Önkormányzata Polgármesterének
2020. november 30. napján hozott döntéséről

25/2020. (XI.30.) határozat

Kisberzsény Község Önkormányzata Képviselő-testületének – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése szerinti – hatáskörében eljáró Kisberzsény Község Önkormányzatának polgármestere a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI.3.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzetben a következő döntést hozom:

1. Kisberzsény község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 63/2018. (XII.11.) határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) vonatkozásában a 2003. évi CXXV. tv. 31.§ (4) bekezdésben meghatározott áttekintésnek eleget tett. Az áttekintés során megállapította, hogy a HEP módosítása, felülvizsgálata szükséges.
2. A Képviselő-testület Kisberzsény Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját a határozat mellékletét képező módosított formában elfogadja.
3. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a módosított Helyi Esélyegyenlőségi Programot valamint a képviselő-testület határozatát küldje meg a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak és Nyugat Dunántúli Társadalmi Felzárkózási Igazgatóság (8200 Veszprém, Ádám Iván utca 20/B. e-mail: aniko.ujhelyi@tef.gov.hu attila.odor@tef.gov.hu) címére.

Kisberzsény, 2020. november 30.

Molnár Csanád János sk.
polgármester

A kivonat hitelül:
Tüskevár, 2020. december 1.

Szarka Gyula
jegyző

